

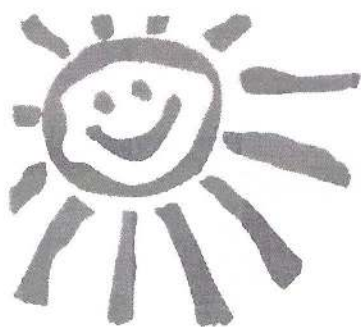
HIŠA DTRDK

GLASILO ANGELINEGA VRTCA

ŠT.16

JUNIJ 2009

ALI STE VEDELI

KAZALO

2	Ali ste vedeli
3	Uvodnik
4	Iz zakladnice montessori
7	Pogovor
11	Tiha opazovanja
12	Dnevnik Angelinega vrtca
17	Iz otroških ust
21	Odmevi staršev
23	Starši sprašujejo
30	Zahvale in čestitke

- ... da nas je v januarju letos že tretjič, kar obstaja vrtec, obiskala s. Caroline Gomez del Valle, sestra uršulinka in svetovno znana trenerka montessori, ki je sodelovala z nami že pri samih začetkih našega vrtca?
- ... da je bil v Mariboru konec januarja prvi kongres Združenja montessori Slovenije?
- ... da so zelo pozitivni odmevi na nov sistem dela v skupinah drugega starostnega obdobja, ki smo ga uvedli v januarju, saj prinaša: bolj redno komunikacijo s starši, vzgojiteljice imajo možnost spremljati otroke, za katere so odgovorne dlje časa in v različnih situacijah?
- ... da bo letos poleti naš celotni vrtec zaprt od 27. 7. in se bo ponovno odprl 17. 8. in bodo v tem času razna popravila, generalno čiščenje in upamo, da tudi zadnja faza restavriranja fresk v prostorih jasli?
- ... da imamo v skupnosti naših sester v Ljubljani najstarejšo uršulinko v Sloveniji, s. Ancilo Novak, ki je 24. 4. dopolnila sto eno leto?
- ... da je naš vrtec obiskala ga. Prisca Melucco, ki skupaj s Hertto Kobal vodi izobraževanje montessori (3–6) v sodelovanju z združenjem montessori iz Italije Opera Nazionale, katerega predstavnica je in se je veselila radoživosti, delavnosti naših otrok in občudovala dobro pripravljeno okolje zanje?
- ... da bomo verjetno v poletju, ki je pred nami, še deležni obiskov iz tujine (sestre iz Francije in Poljske) in prisotnosti prostovoljcev?
- ... da se pripravlja prenova naše spletne strani?
- ... da bo letos jeseni v šolo odšlo 22 otrok, od tega kar nekaj v OŠ Alojzija Šuštarja v Šentvid nad Ljubljano, in da se na ta pomemben del svojega življenja pripravljajo s posebno molitvijo (glej pri rubriki Čestitke)

Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Josipine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorna urednica: s. Metka Capuder

Urednica: Barbara Merše, Barbara Podlogar, Andreja Bole Vurušič, Maja Pintarič

Lektoriranje: Mihaela Vodlan

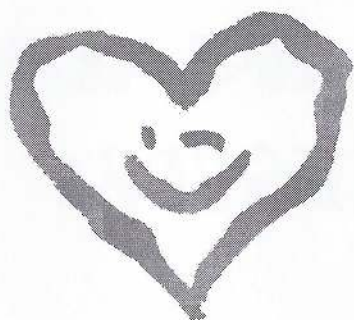
Prelom: Salve d.o.o. Ljubljana (Patricija Belak)

Tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Ljubljana 2009

elektronski naslov za pošiljanje člankov:
angelin.vrtec@guest.arnes.si

UVODNIK

Kakor bi mignil, je minil post ter nam prečistil telo in duha, velika noč je obnovila našo vero v najpomembnejšo skrivnost Vstajenja in že se pripravljamo na najsrečnejši družinski čas – počitnice.

Otroci so tudi v vrtcu odkrivali in se čudili globini praznikov, ki so za nami. Presenečali so nas z nepričakovanimi vprašanji, znanjem in pronicljivostjo. Starši smo lahko obnavljali našo vero ob njihovem pristnem in iskrenem doživljanju. Kje bi našli odraslega, ki bi kip Jezusa, ki je na veliki petek ležal v grobu, pokril, da ga ne bi zeblo?

Svet naših otrok smo starši zelo intenzivno doživljali na sestankih za starše vrtčevskih in jasličnih otrok. Zasnovana sta bila tako, da smo prevzeli vlogo svojega otroka in na svet poskusili pogledati z njegovimi očmi. Starši smo bili nad otroško izkušnjo navdušeni – tudi mi bi hodili v takšen vrtec.

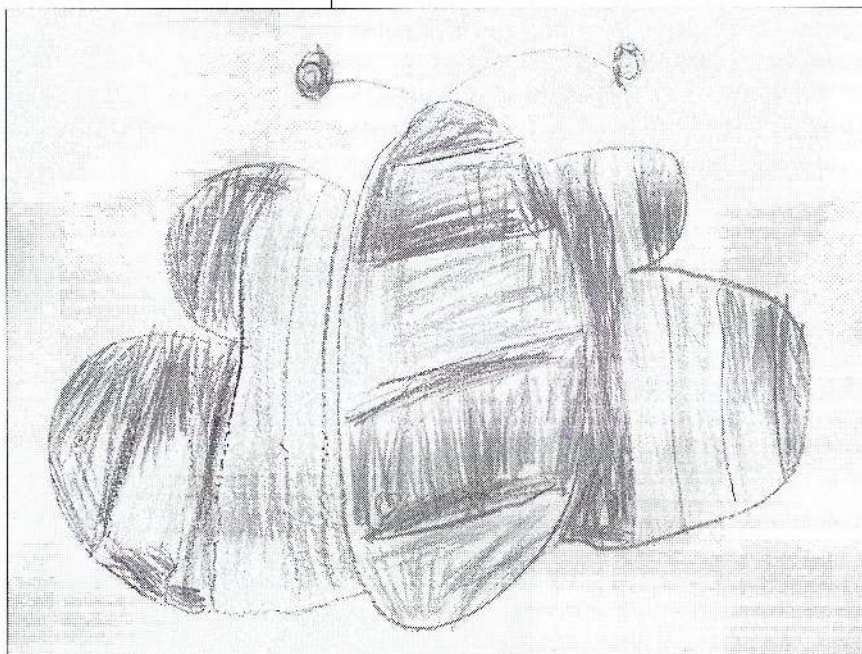
Nadaljujemo z objavo pogovorov z osebjem vrtca. Tokrat smo se pogovarjali s sestro Cirilo, ki skrbi za otroke oranžne sobe v jaslih, pred tem pa je sodelovala v vrtcu. Spregovorila je tudi o sprejemu svoje poklicanosti.

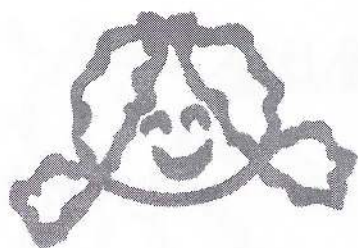
Pereča tema te številke je, ali je upravičeno otroke religiozno vzgajati. Kakšen je pomen katoliškega okolja pri odraščanju, ali so otroci v katoliškem izobraževalnem sistemu res izolirani, zaviti v vato, kar naj bi jim onemogočalo srečanje z resničnostjo in jih onesposobilo za normalno življenje. Objavljamo odgovore z različnih zornih kotov.

V rubriki »Iz otroških ust« nas kot vedno razveseljujejo domislice naših sončkov, ki polepšajo še tako turoben dan. Znajo namreč gledati s srcem, kot nas učita Marija Montessori in Mali Princ, mnogokrat vidijo, česar odrasli niti ne slutijo.

Hiša otrok nas na vsaki strani na samosvoj način spominja, da sta potrebni ponižnost in čistost otroka za prehod skozi »šivankino uho«. Vzpodbuja nas k ohranjanju iskre večnosti v sebi in v naših otrocih.

Andreja Vurušič

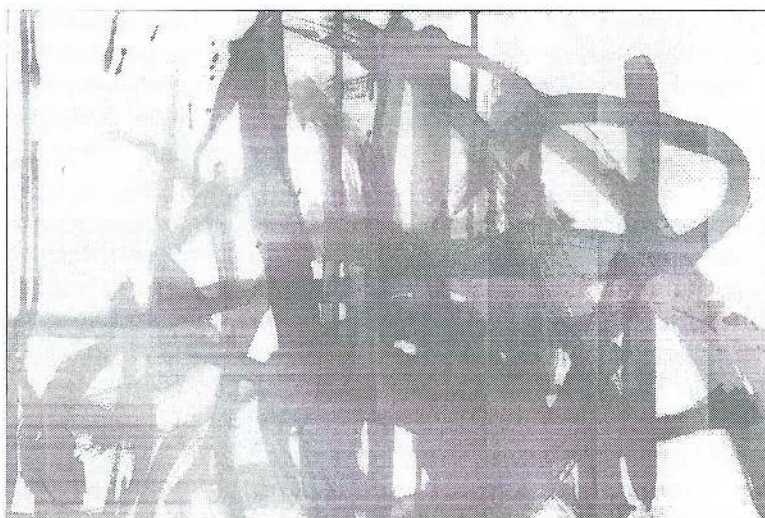
IZ ZAKLADNICE MONTESSORI

PRIPRAVLJENO OKOLJE

V tej številki predstavljamo nekaj poudarkov o pripravljenem okolju, enem od vzgojnih elementov (poleg otroka in odraslega).

Maria Montessori je odkrila tesno povezavo med razvojem otroka in okoljem, v katerem otrok živi, zato se je tudi spremenila vloga odraslega kot tistega, ki je imel popoln nadzor nad otrokom in pomanjkljivo vedenje o njem. Otrok ima veliko potrebo po odkrivanju tega sveta, okolja, saj hrani njegove notranje potrebe, a lahko jih tudi zavira. Kadar otrok najde okolje, ki odgovarja njegovim notranjim potrebam, nam bo razodel moč samoizgradnje lastne osebnosti, kot pravi Maria Montessori: otrok je graditelj človeka. Kot ljudje imamo močno potrebo ne samo po potešitvi fizičnih potreb, marveč tudi duhovnih, življenjskih energij, ki so v močni povezavi z zunanjim svetom. Ob stvareh ali v dejavnostih, v katerih otrok najde svojo potešitev tega notranjega »hrepenenja« in so gonilna sila pri njegovi samoizgradnji osebe, otrok izrazi svojo globoko potopljenost, odmik, zbranost, srečo. Zanj so ti veliki trenutki »notranje preobrazbe« zato dragoceni. Maria Montessori govori o tej t. i. polarizaciji pozornosti kot ključu vsega njenega vzgojnega pristopa. V pripravljenem okolju naj bi bilo vse usmerjeno k vzpostavitvi takih trenutkov spontane in globoke zbranosti otrok. Nekaj pomembnih značilnosti pripravljenega okolja:

- predvsem dobro oblikovan odrasel, ki se zaveda svoje vloge »služabnika«, ko služi psihičnemu razvoju otroka v vsej potrpežljivosti in pomaga odstranjevati ovire za otrokov razvoj ter ne prekinja otroka, ko zbrano dela;
- odrasli je za otroka vedno model, zato je potrebna pogosta refleksija njihovega obnašanja, odnosa do otrok in okolja, da otrok morda ni zmeden ob neskladjih med njegovimi zahtevami, besedami in ravnanjem;
- red, kjer ima vsaka stvar svoje mesto;
- prostor, kjer se otrok lahko svobodno giblje, izbira dejavnosti in ponavlja določene gibe, dejanja;

- vsi materiali in celotno okolje je urejeno na način, da tudi otrok lahko vedno znova samostojno vzpostavlja ta red, zato je pohištvo po njegovi meri, prav tako vse ostalo;
- materiali vsebujejo inteligentni namen, saj so pripravljeni tako, da jih otrok lahko raziskuje in uporablja pri tem svoje zmožnosti inteligence v usvajanju in razumevanju sveta okrog sebe in kulture, v kateri živi;
- v okolju je le en material določene vrste, da otroci pridobivajo potrpežljivost in sposobnost po odložitvi potreb, kar pogloblja njihovo notranjo motivacijo;
- okolje in vse stvari v njem delujejo preprosto, harmonično, mirno, ne natrpano, urejeno in lepo, so popolne (ni manjkajočih delov) in vabijo k delu;
- svobodna izbira dejavnosti in gibanja, saj le otrok sam ve, kaj je potrebno za njegov razvoj.

V vrtcu montessori se nekoliko razlikuje pripravljeno okolje za otroke od 1. do 3. leta (jasli) in od 3. do 6. leta.

Do tretjega leta poteka najintenzivnejši razvoj otroka – človeka. V tem času se razvijajo glavne človeške karakteristike: govor in pokončna hoja (ob njej roke postanejo proste in pripravljene za delo).

Glede na to v jasli pripravljamo okolje tako, da del prostora namenimo spodbujanju razvoja grobe motorike (stopnice, tobogan ...), del prostora služi policam za materiale s področja jezika (knjige, predmeti in karte za poimenovanje in bogatenje besednega zaklada); en del pripada materialom za spodbujanje razvoja fine motorike in zaznavanja. Tudi umetnost ima svoj kotiček. Pomemben del pa zavzema področje vsakdanjega življenja, saj že tako majhni otroci z veseljem posnemajo delo odraslih in radi dajo prispevek skupnosti, v kateri živijo (čiščenje čevljev, pomivanje posode, pometanje, zalivanje sobnih rastlin ...).

V skupinah drugega starostnega obdobja, od 3. do 6. leta, so na policah razvojni materiali s področja vsakdanjega življenja, zaznavanja, jezika, matematike, znanosti in umetnosti. Materiali so razvrščeni tako, da so skupaj tisti, ki razvijajo določeno sposobnost otroka. Med seboj se lahko dopolnjujejo ali nadgrajujejo. Otroka vodijo od konkretnih izkušenj k abstraktnim pojmom, od celote k podrobnostim in spet nazaj k celoti. Uporabljajo se tudi realni

predmeti, slike ter pripovedi iz življenja in sveta. Tudi okolje zunaj je lahko čudovit prostor odkrivanja skrivnosti narave, možnosti za usvajanje gibalnih veščin, druženja, dela na vrtu, skrb za naravo in zunanjo urejenost, po možnosti tudi skrb za živali.

V knjigi *The Essential montessori* nam pisateljica in pedagoginja montessori Paula Polk Lillard podaja odgovore na nekatera zelo pogosta vprašanja. Tokrat predstavljamo te, ki so povezani z delom v pripravljenem okolju ali celo o njegovih značilnostih.

Metoda montessori otrokom prezgodaj predstavi kognitivno učenje in jih s tem prikraja za otroštvo.

Raziskave kažejo, da so zgodnja leta, od rojstva pa do šestega leta starosti, najbolj formativna. Prevečkrat so neizkoriščena, saj otroku ne nudimo priložnosti, da razvije svoj potencial. Za otroka, ki se razvija, je postopno in zaporedno učenje pomembno, pa tudi preprosto in zabavno. Občutljiva obdobja so zgodnja leta, ko se otrok najlažje uči in se najbolje odziva na določene stopnje učenja. Učenje je za majhnega otroka naravna funkcija otroštva – ne zahteva veliko truda, je polna izzivov in je pomembnejša od nesmiselne igre.

Določanje načina, kako ravnati z materialom, otroka prikraja za domišljijo, ustvarjalnost in spontanost.

Uporaba materialov je standardizirana z namenom, da otrokove- mu umu pomaga ustvariti vzorec reda.

Ko je to doseženo, lahko otrok uporablja material tudi na druge načine. Otroci doživljajo spontano veselje ob učenju in vsak nov material ali pa lekcija, tudi če je še tako standardizirana, je za otroka privlačna, ker predstavlja drugačen izziv. Če otrok najprej osvoji konkretne interpretacije, pozneje lažje dojema abstraktne.

Učilnica montessori ne omogoča potrebnega časa za socialni razvoj in interakcije z drugimi otroki preko skupinskih aktivnosti.

V učilnici montessori se godi prav nasprotno. Tukaj imajo otroci daleč največ priložnosti za interakcijo z namenom (purposeful interaction), saj jim to omogoča pripravljeno okolje. Otroci si med seboj pomagajo in se lahko zaneajo na druge ves dan in ne le v določenih primerih. Skupinske aktivnosti se pričnejo spontano in se lahko pojavijo pri glasbi, vajah za gibanje, pogovoru, med obroki, pri rekreaciji na prostem in pri podobnih aktivnostih. V učilnici montessori so otroci obravnavani kot posamezniki in ne kot skupina, saj je zaradi spoštovanja otrokove osebnosti potrebnega tudi manj razvrščanja v skupine in s tem omejujočega nadzora.

Glasba, umetnost in ustvarjalnost so premalo poudarjeni.

V metodi montessori je kvaliteta pomembnejša od kvantitete. Večina šol montessori kot del kurikuluma predstavlja prav poseben glasbeni program. Tako z instrumenti otroci ne ustvarjajo le hrupa, ampak se tudi učijo o sami glasbeni teoriji in ritmu. Ustvarjalnost je tako del vsake aktivnosti, ki jo otrok izvaja. Tudi umetnost je bistveni del dogajanja v učilnici, sicer pa morda ni tako opazen kot v vrtcu, kjer določen čas posvetijo sami umetnosti in se je morajo udeležiti vsi, pa če to želijo ali ne. Tudi umetniško ustvarjanje je individualizirano, saj

se izvaja, ko otrok začuti potrebo po njem. Na voljo mu je pestra izbira materialov, ki mu omogoča svobodo pri izbiri metode.

Premalo je domišljjske igre.

Dr. Montessorijeva je bila mnenja, da mora otrok znati ločevati med domišljijo (fantazijo) in realnostjo ter se zavedati relativnega pomena obeh. Odkrila je, da mlajši otroci raje oponašajo resnične stvari v svojem okolju. Učilnica montessori sicer nima kotička za igralsko garderobo, vendar imajo otroci možnost, da odigrajo zgodbe in drame.

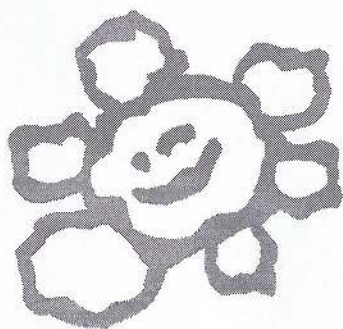
Učilnica montessori deluje preveč uporabnostno in strukturirano, materiali pa so preveč omejujoči.

Sama metoda ni strukturirana, ampak je strukturiran pristop mnogih učiteljev. Čeprav metoda montessori strogo spoštuje tri bistvene principe, pa omogoča precej prilagodljivosti v učnih okoliščinah. Montessorijeva je poudarjala pomen reda v okolju, v katerem se otrok nahaja, zato je »za vse obstaja prostor in vsaka stvar ima svoj prostor« način, po katerem je učilnica urejena. Otrok zaupa, da ima vsaka stvar svoj prostor in da jo bo tam vedno našel. Gre torej za pripravljeno okolje in v njem se ne nahaja nič takšnega, česar otrok ne bi potreboval. Vse, kar se v njem nahaja, otrok na svoji stopnji razvoja potrebuje in vsak kos materiala služi posebnemu namenu. Takšno okolje otroku nudi svobodo in možnost, da izpolni svoje notranje potrebe.

Preveč dela se opravlja sede za mizo.

Razlikujemo med tavanjem po prostoru brez cilja in aktivnostjo, ki jo opravimo z določenim namenom. Vsako aktivnost, ki vključuje koncentracijo in delo z materialom, je potrebno opraviti sede. Seveda pa ne pričakujemo, da bodo otroci za mizo sedeli kot prikovani, ampak da si izberejo material in z njim delajo, kjer in kolikor časa želijo. Pogosto otrok sedi za mizo sam, lahko se priključi skupini ali pa dela na podlagi na tleh. Nič nenavadnega ni, če otrok, ki ima pred seboj razgrnjen projekt, vstane in se odpravi ven, potem pa se vrne in nadaljuje z aktivnostjo.

s. Metka Capuder, Neža Le Roux, Julija Obrulk
(prevod iz angleščine)

POGOVOR

Naj vam tokrat predstavimo vzgojiteljico s. Cirilo Alič, ki spremlja naše otroke v jaslih. Z njo se je pogovarjala Klavdija Erhartič.

Sestra Cirila, vaša družina je sedaj skupnost uršulink. Ali nam lahko opišete, iz kakšne družine prihajate in kje ste odrasčali?

Moja pot odrasčanja se je začela v Poljanski dolini, točneje v Poljanah, kjer smo živeli do mojega drugega leta starosti. Od tod je doma moj oče. Potem smo se preselili v Žiri, kjer je rojena moja mama in tu so tekla moja otroška in mladostniška leta. Sem prvorojenka v naši družini. Za mano sta se rodila še dva brata in najmlajša sestra. Mi smo ostali živi. Dejansko se je rodila še ena sestra med obema bratoma, ki pa je dva dni po rojstvu umrla zaradi srčne napake.

Poznamo vas kot sestro uršulinko in vzgojiteljico. Katera odločitev je prej dozorela: poklic vzgojiteljice ali redovno življenje?

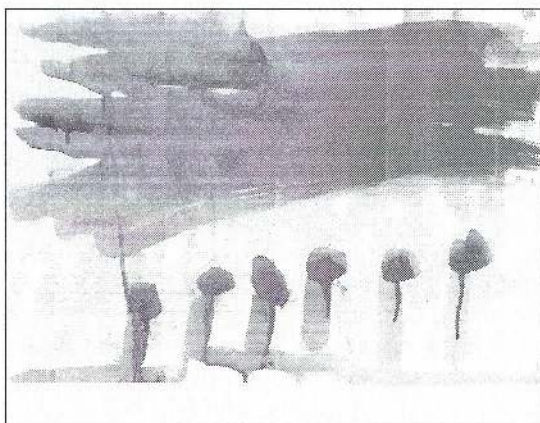
Kot sem že omenila, sem v družini najstarejša. Med mano in najmlajšo sestro je 11 let razlike, zato se dobro spominjam časa pričakovanja še enega družinskega člana v naš dom in seveda sestrinega rojstva. Potem ko se je mami končal porodniški dopust, je meni zaupala skrb za našo najmlajšo v družini. Oče in mama sta takrat delala v izmenah. Tako sem že v otroštvu in zgodnjih mladostniških letih imela stik z otroki, ne samo v skrbi za svojo sestro. V poletnih mesecih, ko sem šla na počitnice k sta-

ri mami, sem tam imela stik s sestrničami in bratranci. Tako je ob koncu osnovne šole v meni dozorela želja, da bi bila rada vzgojiteljica. Istočasno pa se je v meni že javljal klic Gospoda, da se mu popolnoma posvetim v redovništvu. Obe želji sta bili v meni močni, vendar je bila želja po polni pripadnosti Gospodu močnejša. Zato sem se v globini odločila za Gospoda. Zaradi različnih vzrokov se takrat nisem vpisala na srednjo vzgojiteljsko šolo, toda želja je v meni ostala. Tudi pozneje, kot sestra uršulinka, ko sem poučevala verouk v različnih župnijah, sem vedno čutila, da rada in z veseljem delam z mlajšimi otroki. Ko so naše sestre pred sedmimi leti odprle Angelin vrtec, si nisem predstavljala, da bom kdaj delala v njem, saj sem takrat imela čisto drugo poslanstvo v skupnosti, pa me je pot zopet pripeljala v ljubljansko skupnost in tu sem od blizu lahko spremljala delo naših sester in drugih vzgojiteljic. Sprva sem bila bolj zunanja opazovalka, nato prostovoljka. Po končanem montessori izobraževanju sem se v Angelinem vrtcu lahko tudi redno zaposlila.

Nam lahko zaupate pot od Cirile do sestre Cirile?

Hvala za to vprašanje. O tem zelo rada spregovorim, saj to v meni vedno prebudi notranjo radost in veselje. Zelo rada se spominjam teh čudovitih dogodkov v mojem življenju. V času, ko sem odrasčala, je imela moja domača družina krščansko usmerjenost. To v tistih »svinčenih« časih ni bilo tako vsakdanje. Doma smo redno molili pred obedom in po njem, gojili smo večerno molitev, redno obiskovali nedeljske maše in se udeleževali drugih cerkvenih praznovanj. Otroci smo redno obiskovali verouk, brata sta bila ministranta, sama sem sodelovala v otroškem pevskem zboru v župniji. Pozneje sem kot najstnica še z drugimi dekleti iz župnije krasila cerkev. Proti koncu osnovne šole sem se na pobudo takratnega kaplana udeležila duhovnih vaj za dekleta, ki so jih organizirale sestre uršulinke. Dobro se spominjam mojih prvih duhovnih vaj ob koncu sedmega razreda. Bile smo štiri prijateljice iz župnije. Takrat se mi je odprl čisto nov svet, bila sem notranje nagovorjena in sklenila sem, da se udeležim duhovnih vaj tudi naslednje poletje. Res sem šla na duhovne vaje tudi naslednje leto. Prav tu se me je že pred začetkom duhovnih vaj dotaknila Božja milost z vprašanjem, ki ga mi je postavila ena od sester, s katero sva se srečali. Rekla mi je: »Letos greš v osmi razred, si že kaj razmišljala, kam se boš vpisala potem?« »Ne,« sem ji na kratko odgovorila. Toda to njeno vprašanje se je globoko vtisnilo v moje srce. Tako sem tiste duhovne vaje posvetila spraševanju Gospoda, kaj želi, da storim v svojem življenju? Gospod mi je prišel naproti že v tistih duhovnih vajah, saj me je nagovoril po eni od sester, ki je bila videti zelo srečna in vesela. Tudi v meni se je postavilo vprašanje: »Ali želiš biti srečna v

življenju? »Da, želim biti srečna,« sem si odgovorila. Toda nisem bila čisto prepričana, če je zame pot sreče to, da postanem redovnica. Ta klic je v meni počasi dozoreval. Stopila sem v stik z redovnicami, jim predstavila svojo željo, se pogovarjala z domačim duhovnikom. Predvsem pa sem čutila, da me srce vleče v samoto, kjer se lahko v skritosti pogovarjam z Gospodom. Spominjam se nedeljskih popoldnevov, kako sem se rada ustavila v prazni cerkvi in tam molila, ali pa šla v naravo, kjer sem doživljala veličino Stvarnika. Čas je tekel in domači so že slutili, da me vleče v samostan. V času odločanja sem se veliko pogovarjala z mojim bratom, ki se je tudi odločil za pot duhovništva in je takrat bival v malem semenišču v Vipavi. On me je pri moji odločitvi podpiral. Staršem moja odločitev sprva ni bila všeč in so ji nasprotovali, toda pozneje sta spoznala, če bom jaz srečna na tej poti, sta tudi onadva sprejela mojo odločitev. Tako sem se 1. oktobra 1984 poslovila od domačih in prišla k sestrar uršulinkam v Ljubljano. Moja redovna pot me je potem vodila k Svetemu Duhu pri Škofji Loki, kjer sem imela 2 leti noviciat, to je čas intenzivnega uvajanja v redovno življenje in konkretna priprava na izpoved prvih zaobljub. Leta 1987 sem izpovedala prve zaobljube v Crngrobu pri Škofji Loki, čez pet let, leta 1992, pa svoje večne zaobljube v domači župniji v Žireh. To je bil velik praznik za vso župnijo.

Koliko časa delate kot vzgojiteljica v Angelinem vrtcu in kaj vas pri tem delu najbolj nagovarja?

Kot že rečeno, ko sem leta 2005 ponovno prišla v Ljubljano, sem delo v Angelinem vrtcu sprva spremljala bolj od daleč, pozneje z opazovanjem v sobah in s kakšno pomočjo, če je bilo potrebno. Leta 2006 sem začela delati kot prostovoljka in od lanske jeseni sem v vrtcu redno zaposlena. Pri mojem delu me nagovarjajo otroci sami. V njih prepoznavam poteze Boga, oni me spominjajo nanj, saj so otroci po svoji naravi še tako lepi v sebi: odprti, zaupljivi, preprosti.

Z odprtjem jasli ste se od »ta velikih« preselili k »ta malim«. Kako ste občutili ta prehod?

Res je. Prvo leto sem bila v vrtcu, kjer so otroci stari 3–6 let. Jasli takrat še ni bilo. Spominjam se, kako smo skupaj z otroki spremljali delo delavcev na drugi strani. Takrat mi je eden od otrok rekel: »Delavci morajo narediti tudi streho, da na dojenčke ne bo deževalo.« Gledali smo namreč skozi okno, ko je zunaj deževalo. Potem je prišla jesen 2007 in vedno bolj se je približeval oktober, ko smo sprejeli prve otroke. V nas je raslo pričakovanje, kako bo. Prva uvajanja so se začela. Sprva veliko joka, po dveh tednih se je situacija umirila in začeli smo lahko z normalnim delom.

Moram reči, da sem se lepo počutila v vrtcu, pri »ta velikih«, kjer sem lahko skupaj z njimi odkrivala veliko stvari, npr. vstopanje v svet matematike, odkrivanje sveta in okolja, v katerem živimo, pisani svet črk, umetnost, področje vsakdanjega življenja ...

Medtem ko pa pri »ta malih« skupaj z otrokom odkrivaš čisto osnovne stvari, ki so povezane z našim človeškim bivanjem. Potrebno je biti ponižen, kot pravi Maria Montessori, da si pripravljen skupaj z otrokom prehoditi pot uvajanja v čisto vsakdanje stvari življenja od tega, kako se drži kozarec in žlica do tega, ko otroka učiš in uvajaš v svet besed. Otrok se v tem času veliko nauči, ne samo kar se tiče besednega zaklada, pač pa tudi ostalih področij otrokove samostojnosti.

Ste vzgojiteljica v oranžni sobi. Potek normalizacije otrok je za vami, otroški jok je že potihnil ... Kakšni občutki vas prevevajo, ko se ozrete nazaj na to prehojeno pot?

Res je, otroci, ki so že dlje časa v naši sobi, so uvedeni v način dela in bivanja pri nas. Mi temu rečemo, da so normalizirani. Vendar se ta pot uvajanja vedno znova ponovi s prihodom vsakega novega otroka. Vsak, ki vstopa v naš način življenja in dela, potrebuje čas, da se uvede in udomači v našem, zanj novem okolju. Pri tem je tre-

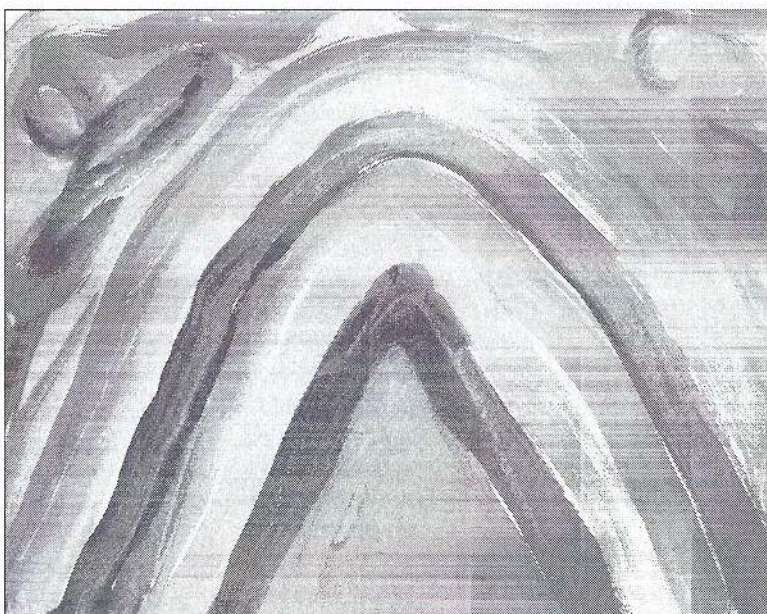
ba upoštevati, da gre najprej za proces »odvajanja« od navezanosti na mamo in druge družinske člane. Otrok rabi nekako dva tedna, da se popolnoma in brez težav vključi v skupino z drugimi otroki. Ta čas je tako za otroka kot njegove starše naporen in na nek način stresen. Toda potrebno je »zdržati« in živeti v veri, da je to dobro tako za otroka kot za njegove starše. Zato v naši sobi staršem navadno svetujemo, naj starši zaupajo vzgojiteljicam, da se bomo potrudile in naredile najboljše, kar je dobro za otroka, da se bo lahko vključil v novo okolje. Otrok to čuti. Vedno bolj vidim, da kolikor več zaupanja imajo straši do vzgojiteljice, toliko hitreje in lažje se otrok vključi v skupino. Drugače se otrok čuti razpetega med starši in novim okoljem.

... in ko se ozrete na pot, ki jo je otrok prehodil v vaših rokah od enega leta pa vse tja do tretjega? Kaj vas še posebej navdušuje?

Vesela sem predvsem otrokove samostojnosti in njegove pripravljenosti, da lahko naredi naslednji korak v njegovem življenju, to je prehod iz jasli v vrtec.

Maria Montessori je imela velik dar opazovanja otrok, prepoznavanja njihovih potreb in tudi sposobnost, da je našla materiale, s katerimi je otrok lahko zadovoljeval te potrebe. Opazovanje je postavila v središče svoje pedagogike. Kako poteka vaše opazovanje otrok, ki so vam zaupani?

Človek si mora pridobiti neko rutino opazovanja. Opazovanje poteka na nek način ves čas. Od jutranjega pozdrava otroka, zajtrka, do vsega dela, ki ga je otrok opravil v enem dopoldnevu. Poleg tega smo pozorne tudi na njegov odnos do sovrstnikov, koliko je pripravljen in sposoben tudi sam sodelovati z vzgojiteljico in pomagati mlajšim. V jaslih je skoraj nemogoče, glede na starost in ne-samostojnost otrok, da bi vzgojitelj dlje časa sedel in opazoval dogajanje v sobi. To je posebno težko, če je več novih

otrok v skupini. Včasih se z vzgojiteljico Nežo dogovoriva, da ena opazuje, druga je v »akciji« v konkretnem stiku z otroki. Nato si v času počitka otrok podeliva in zapiševa, kaj sva tisti dan opazili pri posameznih otrocih, kje vidiva, da nekdo napreduje, na katerem področju nekdo rabi spodbudo ... Včasih pa je potrebno, da neko stvar, dogajanje pri otroku dlje časa opazuješ, si postavljaš vprašanja, se pogovarjaš z drugimi vzgojiteljicami. To je čas iskanja in ko mine neko obdobje, se ti stvari pokažejo v jasnejši luči, dobiš odgovor. Potrebno je veliko potrpežljivosti s seboj in tudi z otrokom, ki ga opazuješ.

Vemo tudi, da je M. Montessori rada poudarila, kako za opazovanje otroka potrebujemo potrpežljivost in ponižnost. Torej mora montessori pedagog poleg izobraževanja stopiti tudi na duhovno pot?

Že od vsega začetka doživljam, da je montessori vzgojitelj povabljen na duhovno pot služenja otroku, da bi otrok kar najbolj napredoval na poti samostojnosti. To pa konkretno pomeni, da vzgojitelj zna v vsej ponižnosti in notranji drži spoštovanja do otroka predstaviti nek material ali dejavnost, potem pa zaupati, da je v otroku samem tista njegova notranja moč, ki ga vodi in usmerja, da vztraja in napreduje v neki dejavnosti, ki mu je predstavljena. Včasih pa mora vzgojitelj tudi znati postaviti meje otroku, če vidi in ve, da je to dobro za njegov razvoj.

Pomemben element montessori pedagogike je pripravljeno okolje, ki vključuje več kot le materiale na policah. Imate kakšen nasvet za starše, kako doma otroku pripraviti okolje?

Nasvet? Kaj naj rečem? Pripravljeno okolje doma je vse, s čimer se vaš otrok srečuje v vsakdanjem življenju. Bodite naravni in praktični, uporabite vse tisto, s čimer se sami ukvarjate vsak dan, ko ste doma. Ko se vrnete iz službe in vas doma pričaka kup nepomite posode od prejšnjega večera, povabite k tej dejavnosti tudi otroka, ne da pomije vso posodo, pač pa del posode npr. kozarce ali skodelice. Ko vidite, da je potrebno posesati ali pomesti stanovanje, pripravite tudi otroku primerno metlo in pometajte skupaj z njim. Če imate možnost dela na vrtu, naj ima tudi otrok svojo gredico, kjer bo gojil svoje rože in zelišča. Fantje so zelo dovezetni za vse, kar zadeva avtomobile. Če doma v garaži nimate svoje mini delavnice, naj oče vzame sina s sabo, ko bo peljal avto k vulkanizerju na menjavo pnevmatik. Tako bo sin lahko od blizu opazoval delo ... Deklice se bodo mogoče raje zadržale v kuhinji, ko bo mama pripravljala kosilo. Pri tem pa se je dobro zavedati dejstva, da tudi dečki potrebujejo gospodinjstva opravila za njihov zdrav razvoj. Včasih je dobro, da pripravite kot samostojno dejavnost peko domačih piškotov, npr. pred prazniki. Možnosti je veliko. Uporabite svojo domišljijo in vključite otroke v svoje vsakodnevne dolžnosti in dejavnosti.

In za konec: živite po zgledu svete Angele Merici, delate po metodi, ki jo je razvila Maria Montessori. Torej ti dve ženi močno zaznamujeta vaše življenje ...

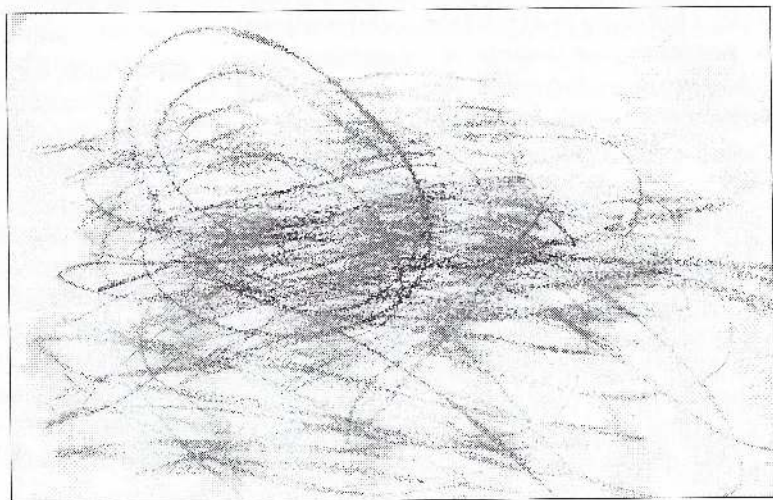
Zelo pomenljivo vprašanje, saj se naš vrtec imenuje: Angelin vrtec. Ime je bilo zavestno izbrano, ko se je naš vrtec odpiral. Takrat ko se je izbirala metoda dela v našem vrtcu, so se naše sestre prepoznale v pedagogiki Marie Montessori. Tudi sama prepoznam v teh dveh ženah – ki sta po rodu obe Italijanki, živeli pa sta vsaka

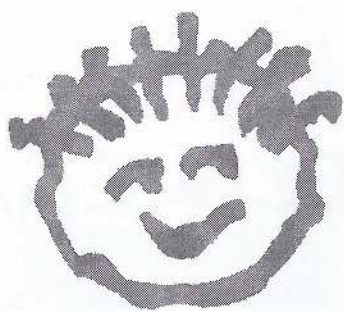
v svojem času; sv. Angela na prehodu iz 15. v 16. stoletje, Maria Montessori pa na prehodu iz 19. v 20. stoletje – močne spodbude za moje osebno življenje in delo.

Vsaka je bila na svoj način v svojem času in prostoru prerokinja za tisti čas. Obe sta bili zelo »korajžni«, saj sta si upali prestopati meje tedanjega družbenega reda in ljudem kazati nove smeri življenja, ki temeljijo na večjem dostojanstvu človeka, predvsem žena in otrok. Obe sta zagovarjali pomembnost samovzgoje odrasle osebe v smislu odprtosti do življenja, spoštovanja, ponižnosti, kar izhaja iz človekovega dostojanstva utemeljenega na enkratnosti vsakega posameznika in božjepodobnosti.

Sv. Angela je v osebнем srečanju z Gospodom in po njegovem naročilu veliko naredila za dvig dostojanstva žene v tistem času. Imela je stik z vplivnimi ženami svojega časa, čeprav je sama izhajala iz kmečkega okolja. Te žene je poučevala in jim odpirala nov pogled na njih same, saj je Gospod edini, ki daje pravo dostojanstvo vsakemu človeku, ne pa zunanji naslovi in položaji, ki so jih nekateri imeli. Takratni družbi je uspela dokazati s svojo duhovno avtoriteto, ki so jo vsi spoštovali, da žena, čeprav ni poročena in ne živi v samostanu (takrat sta bili možni samo ti dve poti za žene), lahko živi svoje dostojanstvo in ima vse pravice v družbi tudi na ta način, da je posvečena Gospodu sredi sveta. Zato je tudi ustanovila družbo devic sv. Uršule.

Maria Montessori pa je v svojem času veliko storila za dvig dostojanstva in vzgojo otrok iz revnejših slojev, katerih starši so bili ves dan na delu in si niso mogli privoščiti, da bi se ukvarjali s svojimi otroki. Ona je dokazala, da imajo vsi otroci enake potencialne, le delati je treba na njih in otrok se lahko razvije v samostojno in zrelo osebnost.

TIHA OPAZOVANJA

»... KER SI TO RAZODEL OTROČIČEM.« (Mt 11,25)

Poraja se mi vprašanje, ali je sploh upravičeno otroke religiozno vzgajati. To je vprašanje, na katerega moramo poiskati odgovor v otroku samem. Do odgovora se smemo dokopati samo tako, da otroka pozorno in nepristransko opazujemo. Tako nam otrok sam pove, kaj želi ali ne želi, da bi mu pomagali odkriti Boga in presežno stvarstvo. Otrok nam mora sam povedati, ali je religiozno doživetje bistveno za njegovo osebnost. Medosebni odnos je vselej skrivnost, tem bolj, kadar gre za odnos do Boga. Skrivnost pa je še večja, če gre za odnos med Bogom in otrokom. Kljub temu pa smo včasih lahko bežno pokukali v skrivnost tega odnosa in zbrali nekaj dokumentov, ki potrjujejo otrokovo spontano religioznost. Kljub temu nas zanima, ali pred to umsko starostjo obstaja med otrokom in Bogom nek odnos, ki je globlje zakoreninjen kot samo v razumu – odnosi, ki so v otrokovem življenju povsem spontani in lahko dosti manj izraziti.

Drugačen odnos do Boga – odnos, ki se ne kaže le v otrokovi izjavi, marveč tudi v veselju, za katerega vidimo, da prihaja iz otrokove najgloblje biti. Ali je torej otrok po skrivnostni stvarnosti povezan z Bogom? Veselje nad od-

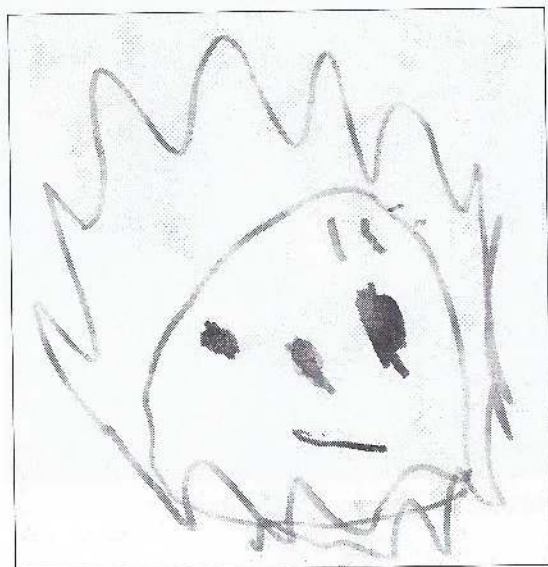
nosom do Boga in radost doživljanja otrok ob tem je neizmerna, če mu le pomagamo pri tem, saj ga to tako privlači. Tudi Maria Montessori je pri svojem opazovanju opazila, s kakšnim radostnim navdušenjem so se otroci odzivali na njena prva prizadevanja v času začetnih poskusov na religioznem področju. Otrokovo bistvo je morda element, ki terja od odraslega najstrožjo disciplino. Če hočemo pomagati otroku, da bi se približal Bogu, bi si morali sami pri sebi potrpežljivo in pogumno prizadevati, da se čedalje bolj približamo živemu jedru stvari. To pa zahteva učenje in molitev. Otrok sam bo naš učitelj o bistvenem, če ga bomo znali opazovati. Kaj naj torej storimo odrasli, ko se srečamo z bitjem, za katerega se zdi, da živi v odnosu z Bogom na način, ki se tako razlikuje od našega?

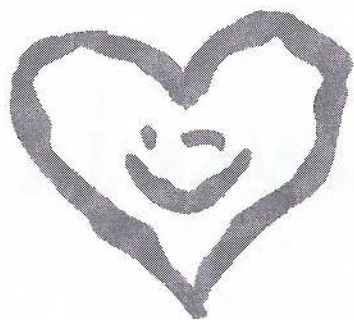
Element uživanja v odnosu z Bogom močno poudarja pomen, ki ga ima lahko doživetje predreligiozne sreče v odnosu z Bogom. Sprašujem se, ali je treba doživetje sreče nujno iskati ločeno in pred religioznim dejstvom, ali ne bi zlasti v zgodnjem otroštvu raje premaknili poudarka na sam odnos z Bogom? Spomnimo se samo očarljivosti, ki jo kaže otrok, ko mu govorimo o Bogu, njegove zmožnosti biti zamišljen in zbran daljši čas, ko v sebi premišljuje o oznanilu. Odrasli prepogosto namreč zasenčimo ali dejansko oviramo ta užitek s skrbmi, ki srečanju z Bogom odvzamejo spontanost in očaranost.

Jasno je, da sta moralna vzgoja in tudi vrsta priprave na napore in žrtve potrebni. Vendar »obstaja čas za vse«, kot pravi Pridigar, in zgodnje otroštvo ni čas za moralno naprežanje. Po mnenju Marije Montessori je zgodnje otroštvo čas mirne rasti, ko se otrok, ki je še brez vsakršnih skrbi, lahko popolnoma preda – in tudi se preda, če mu to razmere dopuščajo – uživanju z osebami in s stvarmi, ki so mu dane. Prišel bo čas, ko bomo poudarjali človekovo delo, čas, ko bomo pozivali k moralni obveznosti v obnašanju, vendar teh časov ne smemo prehitevati ali zamešati. Če to storimo, preprečimo otroku dostop do tistega vidika Boga, ki ga najbolj potrebuje. Menim, da ogrožamo prav otrokovo moralno oblikovanje, ki bi moralo temeljiti na ljubezni in bi moralo biti odgovor otrokove ljubezni na ljubezen Boga, ki mu je ljubezen izkazal prvi.

»Bog je ljubezen,« pravi sv. Janez. Toda ljubezen ima mnogo obrazov. Katera je tista podoba Boga, ki jo otrok potrebuje? Držimo se metode, ki ustreza otrokovi neizgovorjeni prošnji: »Pomagaj mi, da naredim sam« (Otrokove verske zmožnosti, 2008: 164–165).

Katarina Kržič

DNEVNIK ANGELINEGA VRTICA

Januar – maj 2009

Nova vzgojiteljica Nataša Pezdir.

Obisk s. Caroline Gomez del Valle.

Prvi kongres Združenja montessori Slovenije.

Seminar montessori s s. Carolino v Mariboru.

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

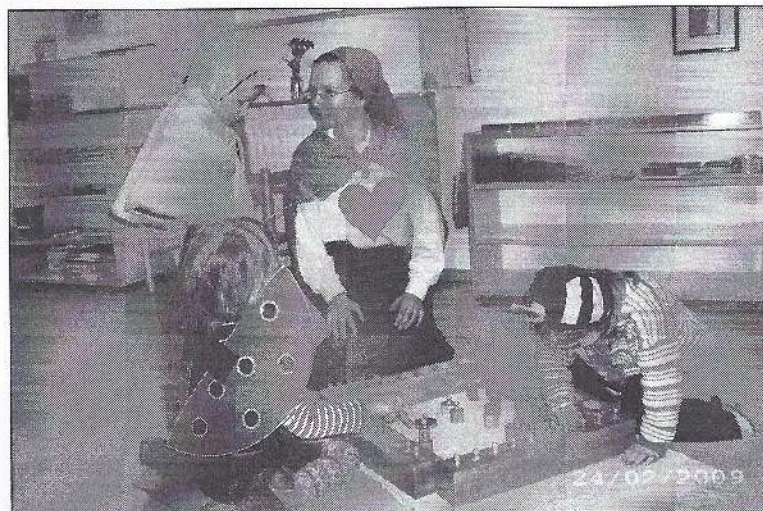
11. 2. 2009

Sestanek za starše otrok iz vrtca

18. 2. 2009

Sestanek za starše otrok iz jasli

24. 2. 2009

Pust

24. 2. 2009
Pust

25. 2. 2009
- pepelnica

25/02/2009

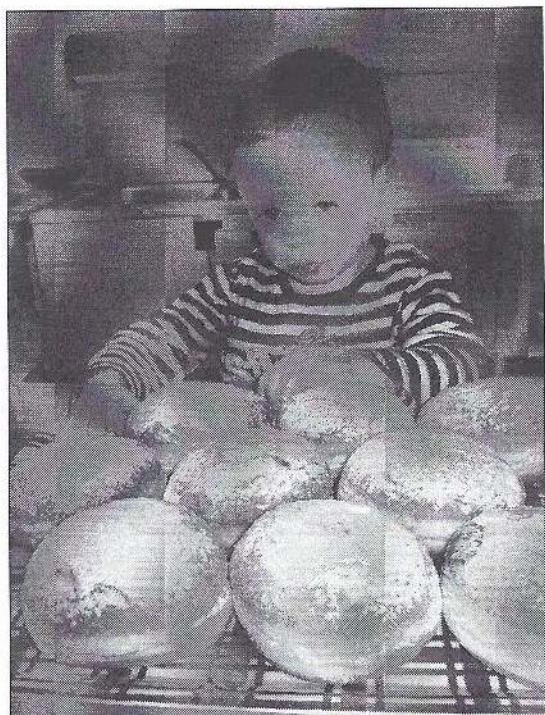

18/03/2009

18. 3. 2009
- izdelava dražgoških kruhkov

18/03/2009

20. 3. 2009
- starši Podlogar prinesejo krofe

Priprava na materinski dan: peka piškotov

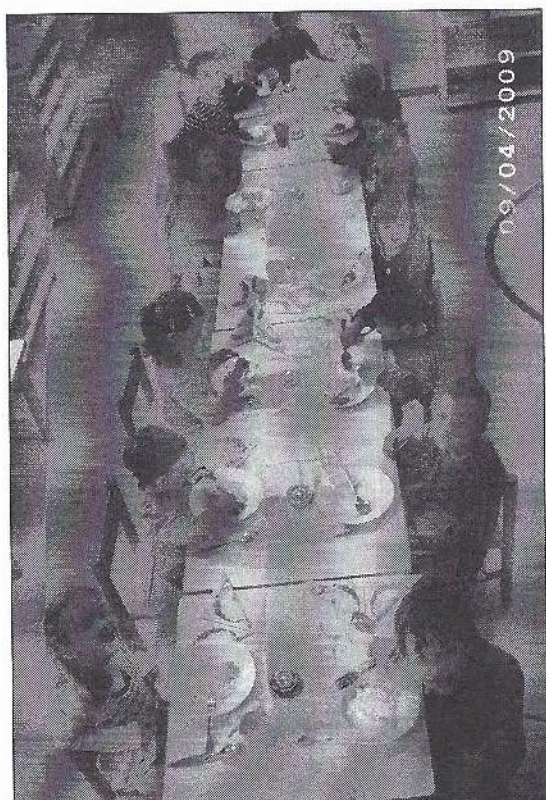
3. 4. 2009
- izdelava butaric

Priprava na materinski dan: izdelava ogledal

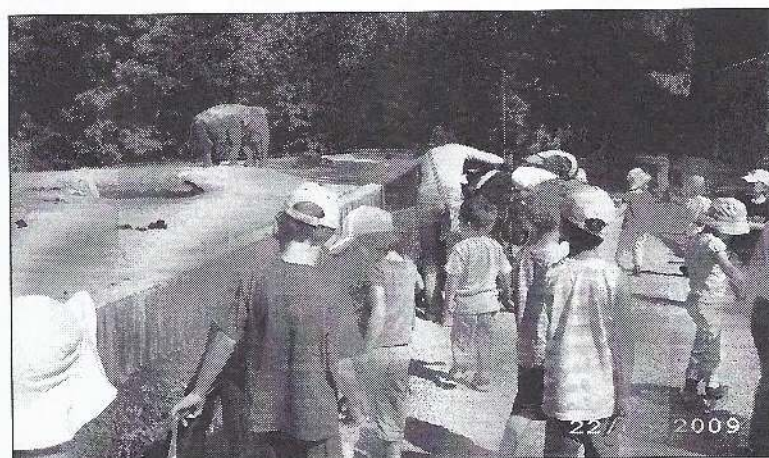
27. 3. 2009
- skupna sveta maša

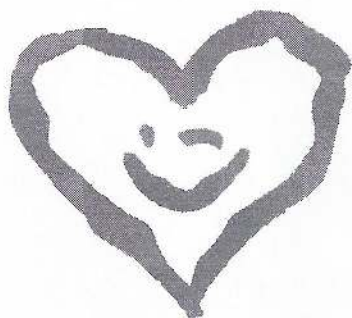
 9. 4. 2009
- veliki četrtek

 Po veliki noči (12. 4. 2009)
- slavje luči

 22. 5. 2009
Obisk živalskega vrta

IZ OTROŠKIH UST

Anketa: Kako otroci doživljajo veliko noč

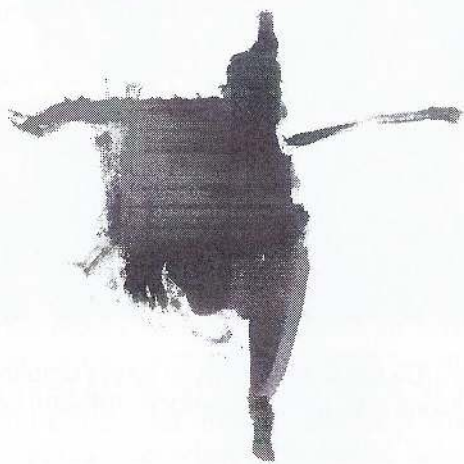
Krištof: "Smo delali pirhe, pa tudi potico. Vsi smo nesli košarico, samo mamica je ni nosila. Smo tudi šli v procesiji, lampiončke smo nesli. Pa tudi sem videl Ano. Nič nismo peli. Procesija je to, ko hodimo, spredaj so duhovniki. Hodimo po cesti, ne tako zelo dolgo. Samo niso avti takrat vozili."

Pia: "Barvali smo pirhe. Z barvo smo jih barvali."

Luna: "Enkrat, ko smo šli pa mi v cerkev, je bilo pa veliko Jezusov. Pa vsi so bili slečeni, ker jim je Bog rekel, naj se slečejo. Na veliko noč smo šli spat. Jajčka smo dali v košarico. Nisem imela jaz košarice, veš, Kaja jo je dala. Pa en kuža je bil na poti, ko smo šli, pa je zalajal, pol sem mu pa dala salamco."

Matej K.: "Barval pirhe. Pa guncal smo se na igralih, potem smo pa šli domov in gledal televizijo. Doma sem delal. A veš, kaj imam doma? Una velika kolesa, un je hiter. Smo bili pri maši, smo molili, vodo natočili, pa hop!"

Ambrož: "Naredili smo rjave, pa vijolične in oranžne, rdeče pirhe, modre, rumene in jih nesli k žegnu. Pa pecivo smo delali in potičko. Oranžni pirhi so zmeraj najlepši. Pa šunko smo nesli. Pa tudi risal sem pirhke."

David N.: "Jaz sem pa pirhe delal rumene, rdeče, pa vijolične, pa zelene. Hren smo nesli, pa še potico. Pa nesli smo še ... čakaj, da se spomnim ... čebulo in pršut smo tudi nesli. Več pa nismo."

Katja J.: "Pirhe smo pobarvali. Najprej čebulco, potem smo čez nalepke dali, pa poglancal, da se je bleščalo. Potem smo jih pa nesli k maši. Smo šli peš. Potem smo šli h grobu, potem smo šli domov, pa k bratrancu in sestrični. Smo pojedli in šli spat. Potem smo šli spat, vstali, pogledali dve risanki in šli spat."

Klara G.: "Šli smo k maši, pirhe jedli, smo jih tudi pobarvali. Veliko noč praznujemo, ker je Jezus vstal od mrtvih. Pirhe sem delala čisto sama, samo mama Roza mi je malo pomagala. Praznovali smo super. Voščili smo si veliko noč."

Vanesa: "Smo nesli v cerkvico jajčka. Niso bila navadna, ampak smo jih skuhal, pa so bla potem barvasta. Pa tut potico se lahko nese zraven, pa sir. Pa zelene listke smo dal na jajčka. Velika noč je praznik."

Matevž S.: "Ja, sem praznoval. Jajčka smo pobarval."

Vida iz jasli: "Vida, a si imela tudi ti pirhe?" "Ne!" :)

Jakob E.: "Za veliko noč je Jezus vstal. Pirhe smo delali. Jaz, David, oči, mami ... ne, mami ne, ona je jajca kuhala, hren naribala in šunko pripravila. Veš, pasijon pripravljam. Imam še proste vloge: Juda, Peter, veliki duhovnik. Tadej je nesel k žegnu svoje jedi – sadje: eno jabolko, eno hruško, eno banano. Banana je podobna hrenu. Jabolko je kot krona. Hruška pa je kot kaplje krvi, samo da je rdeča."

Iz otroških ust

Klara: Vzgojiteljica, jaz se nočem več igrat lisičke, ko jim rečem, da se ne bom igrala več, pa vsi plunejo v jok.

Enej: Veš, David, sedaj bom jaz molil, pa še potem, ko bom šel spat, in še potem, ko bom vstal, ker imam zelo rad Boga.

Ambrož si je na dvorišču zmočil hlače, zato se v garderobi preoblaci v suhe.

Triletniki, ki prihajajo v prostor, ga sprašujejo:

A si moker?

Ambrož se jih kmalu naveliča in reče:

Enkrat sem že povedal. To je dovolj. Ne morem vsakemu posebej razlagat.

V atriju pojemo pesem: Ljubim Jezusa, iz globine srca, ljubim, Marijo ..., ljubim bratca, ljubim sestrico ...

Klara reče: Jaz pa nimam sestrice.

Betka: Ja, potem imaš pa bratca.

Klara: Ne, tudi bratca nimam.

Betka: Potem ti ga bom pa jaz posodila, samo sedaj je še bolan, takoj ko bo ozdravel, pa ti ga lahko posodim.

Liza in Klara se pogovarjata na sprehodu:

Liza: Moj bratec je Matic, moja sestrica pa Neža.

Klara: Jaz pa nimam bratca in ne sestrice, jaz sem edinka.

Liza: A ti si Tinka?

Klara: Ne Tinka, edinka sem, veš. To pomeni, da nimam ne bratca in ne sestrice.

Liza: A ja, potem si pa Tinka ...

ISKRICE IZ OTROŠKIH UST – VRTEC

Otrok si ogleduje oreh in vpraša: Kaj je to?

Vzgojiteljica: Oreh.

Otrok oreh trese, posluša, če se notri kaj premika, obrača v roki, nato vpraša: Kaj pa naredi?

Vzgojiteljica: Nič. Če streš lupino, lahko poješ jedrce.

Čez nekaj časa otrok razlaga drugemu otroku: Veš, to je orel in nič ne naredi. Lahko ga poješ.

Na sprehodu.

Vzgojiteljica: To je šola.

Otrok: Kaj pa delajo v šoli?

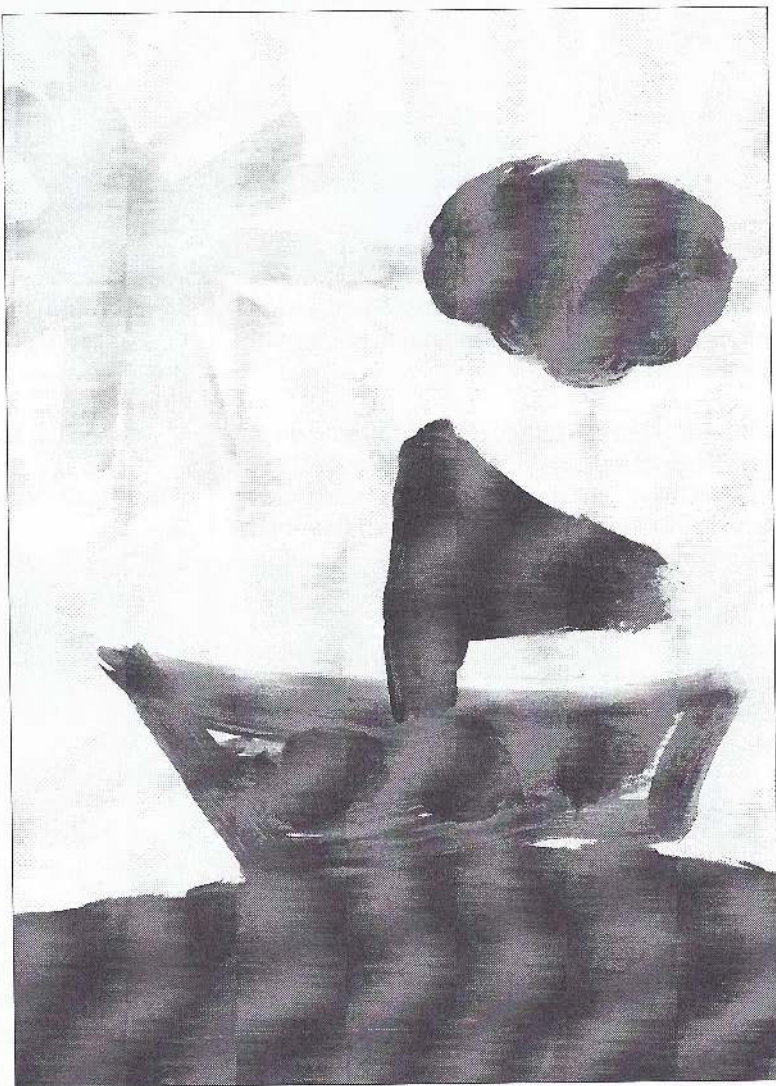
Vzgojiteljica: Otroci se v šoli učijo.

Otrok razmišlja nekaj časa, nato reče: V šoli se učijo, v vrtcu pa delamo.

"A veš, kakšne so ženske? Ene so mamice, ene so sestre, druge so pa navadne punce."

Vzgojiteljica skupini otrok razlaga o rasah ljudi: bela rasa, črna rasa, rumena rasa; pove tudi, na katerih kontinentih živijo. Čez nekaj časa pride k njej deklica in vpraša: "Kje pa je oranžna terasa?"

Rešilec tuli in otroci se dvignejo iz peskovnika in prisluhnejo. Ena deklica reče: "Bog mu pomagaj." Vzgojiteljici, ki je stala zraven, se je zdelo lepo in je rekla: "Res, Bog mu pomagaj. Verjetno je bila nesreča in nekoga peljejo na urgenco." Drug otrok komentira: "Ali pa bo mamica rodila in jo peljejo v bolnico." Tretji pa doda: "Ali pa je ena mamica znorela in jo peljejo v ..."

Z Gajem čakava mamico. Da čas hitreje mine, se igrava ugibanje živali. Gaj si je v mislih izbral eno, jaz pa s pomočjo vprašanj ugotovim katero.

Jaz: Ima štiri noge?

DIJAMENA STALICA

Gaj: Ne, dve.

Jaz: A ima dlako?

Gaj: Ja.

Jaz: Teče?

Gaj: Ne, leti.

Jaz: Hmm. (napenjam možgane, saj ne poznam nobene leteče živali z dlako)

Gaj: A se predaš?

Jaz: Predam se.

Gaj (ves navdušen, ker sem uganila pravo žival): Jaaa, predams je! :)

Vzgojiteljica opomni Davida E., da nima šala. David počasi pregleda vrat, bundo, pod njo, rokave ... Nato začudeno pogleda vzgojiteljico in reče: "Ja, enkrat je pa bil."

Ambrož: "A veš, kaj se je zadnjič zgodilo? Je Matevž kar šel na cesto, pa je avtobus prišel, pa ga je skoraj povozil ... Potem ga je pa dedek za ušesa ... Luna iz ozadja: "Ampak avtobus pa nima ušes!"

ISKRICE IZ OTROŠKIH UST – JASLI

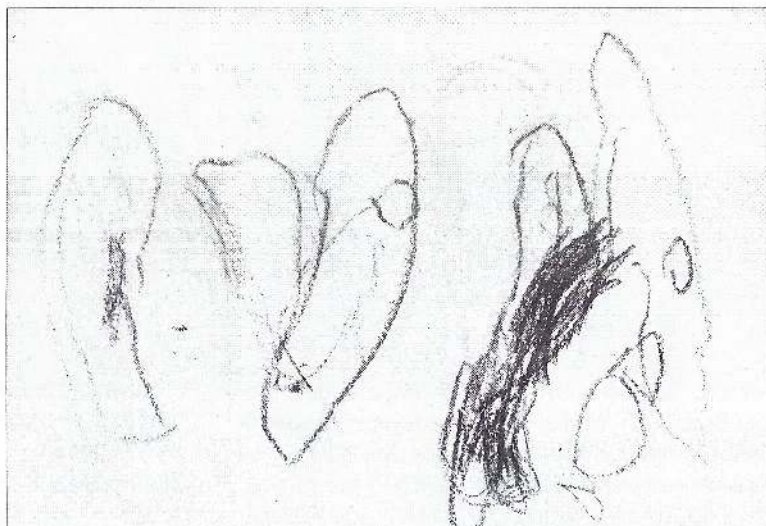
V aprilu je imela oranžna soba en teden na polici ananas. Otroci so ga tipali, vohali, tehtali in na koncu tedna pokusili. Za tem je sledil cvetni teden. Vzgojiteljica Neža je prinesla pravo klasično slovensko butarico. "Ali kdo ve, kaj je to?" je vprašala otroke. Jobov posrečen odgovor: "Ananas!" niti ni zvenel tako zelo nelogično, kajne?

Gašper pometa in zraven komentira: "Strašni Gašper pometa."

Nejc in Gašper se v telovadnici malo zaletita z glavama. Nejc samo postrani pogleda in odhiti svojo pot, Gašper pa zajoka: "Mami ... Ati, ati, pridi, operiraj!"

V montessori okolju se trudimo za umirjeno delovanje, zato po sobi hodimo počasi. Ponavadi gremo po malici na igrišče. Še prej gredo otroci lulat. Nekega dne se je Pia N. prav počasi odpravljala na stranišče. Zanimali

so jo vsi materiali, ki jih dopoldan ni uspela obdelati. Malo sem jo vzpodbudila: "Pia, hitro lulat in v garderobo!" Pia pa prav po montessori: "Ne, počasi."

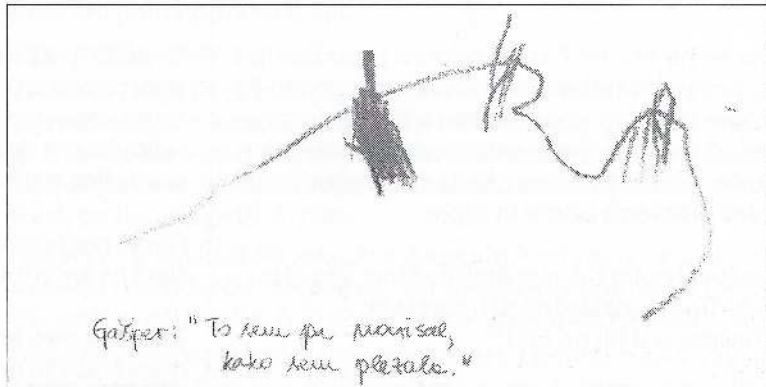

Ajda prav nezaupljivo gleda grahovo juho in prestavlja žlico v roki. Nakar izdavi: "Ta juha je pa kot trava."

Gašper pripoveduje Pii N., kako je plezal ...

Gašper: "Sem plezal po skalah..."

Pia vsa razburjena: "Ne smeš plezat po skalah!"

Ajda pride malo kasneje v vrtec, ravno v trenutku, ko Katarina odpelje voziček z zajtrkom iz sobe. Ajda zaskrbljeno: "A zdaj bom pa lačna?"

Marcel je dober poznavalec živali. Ne le da jih pozna po imenu, tudi oponaša jih zelo dobro. Nekatere so mu pa le še malo nepo-

znane. Po sobi je nabral nekaj živali in mi jih prinesel pokazat. Med njimi sta bila tudi tukan in želva. Primem želvo in vprašam: "Kaj je to?" Marcel kot iz topa izstreli: "Žemla!" Povprašam še po nekaterih ... Prideva do tukana in vprašam: "Kaj pa ta ptica, jo poznaš?" Marcel pa ves nasmejan: "Ja, tukaj sem."

Vidim Joba, kako skriva pokrov ene od posodic. Malo kasneje se naredim, kot da iščem pokrov. Joba vprašam: "Ali si ti kaj videl pokrov?" Fant naredi strašno resen obraz in "išče" po sobi. Gre naravnost tja, kamor ga je skril in začne navdušeno vpiti: "Našel sem ga, glej, našel!"

Anžetu predstavljam živali, ki živijo izven Evrope. Pokažem koalo in poimenujem: "Koala je to." ... Ko ga kasneje sprašujem, katera žival je to in pokažem koalo, reče: "Kuhana je."

Zjutraj z Jobom gledam knjigo. Naliskan je krt. Pia se spotakne ob preprogo: "Presneta reč!" Nato preprogo vzorno poravnava, si jo ogleda in odide.

Vprašam: "Job, a poznaš to žival?"
Job: "Ja, grd."

Pia se na vso moč trudi odpreti posodico, pri kateri je bil pokrov premočno zategnjen. Pa komentira: "To je pretežko za Pio. To je smotano." Čez nekaj dni odpira drugo posodico. Reče: "To je smotana škatla. Ne znam," in jo brez problema odpre in zapre.

Gašper je obiskal vzgojiteljico Miro. Vzgojiteljica Tina ga naslednji dan sprašuje:
"Gašper, a si bil pri Miri?"
"Ja."
"A si bil v štali?"
"Ja."
"A si videl krave?"
"Ja."
"Kakšne barve so pa bile?"
"Rdeče, rumene in modre."

Po novoletnih praznikih – 5. januar 2009.

Pia N. ima veliko opravka z loščenjem lesenega kipca Marije. Dolgo ga lošči. Vmes se z Marijo tudi "pogovarja". Ko se malo približam in prisluhnem, slišim: "Ta je zdaj mokra, mora počivat ..." Počasi pristopim in jo opominim, da bo malica in da naj počasi delo pospravi. Ona mi odgovori: "Ne morem, nimam časa." Čez minuto pa pride k meni z Marijinim kipcem (Marija je v rokah držala palčko za nanašanje loščila, ki je palčka za čiščenje ušes) in reče: "Glej, Marija pa rakete spušča."

Job odkrije mravljo v naši sobi. Gledava jo.
Vpraša me: "Kaj je to?"
Jaz: "Mravlja."
Job pa: "Neeeeee! Pujs je!"

Vprašanje vzgojiteljice: "Kateri čaj ti je bolj všeč – metin ali sadni?"
Fantič: "Čokoladni."

Deklica se uči imena orehov. Predstavim ji oreh, mandelj, lešnik, arašid ... Ko potegnem iz košare kokos, me vsa navdušena prehitijo: "O, to je pa buča!"

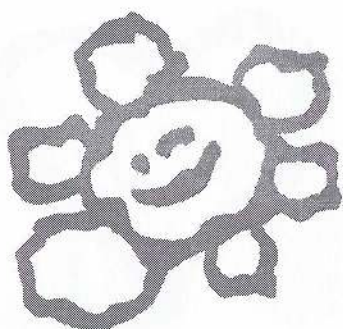
Jaslični otroci z igrišča opazujejo dvigalo, ki je pred Maxijem.
Nek fant komentira: "Glej, letalo!"
Vzgojiteljica: "To je dvigalo."
Fant: "Ja, dvigalo."
Drug fantič: "Glej, k se dol dviga!"

Ko sedimo za mizo in čakamo juho (ki je malo zamujala), poskušam otroke zamotiti s pesmicami in rimami. Začnem: "Medved stopa copa cop, copa cop, copa cop ..." Hkrati ponazorim njegovo težko hojo z udarjanjem po mizi (ni bilo zelo glasno). Fantič pa v smeh: "Ha, ha, ha, miza se bo razsula!"

Fantič hodi po sobi in išče delo zase. Pobere krokodila in ga postavi na knjigo. Ukaže mu: "Ne grizi!" in odide.

Za pusta smo imeli v vrtcu veliko princesk ... Naslednji dan pride k mani fantič in prosi za "spincesko". Kar nekaj časa sem potrebovala, da sem ugotovila, da želi pinceto.

Fantič je na dan maše za starše v Angelinem vrtcu dobil nove copate. Najdi ga korenjaka, ki bi mu jih bil sposoben sneti! In pri maši je bil v copatih ... Na cvetno nedeljo ga srečam pri maši. V rokah je imel eno lepo butaro. Pohvalim jo, da je lepa. Drugi dan v vrtcu vprašam, kaj je nesel prejšnji dan k maši. On pa: "Copate."

ODMEVI STARŠEV

NJIHOV DRUGI DOM

In je prišel! Tisti komaj pričakovani sredin popoldan, ko sva z našim Nejčkom lahko zamenjala vlogi. Nejc doma nadomešča mamico, mamica pa vstopi v njegov drugi dom – natančneje, v sobo z oranžno uro na vratih. V garderobi me pričakata do ušes nasmejani njegovi Maja in Katarina. Pokažeta mi prostor za plašč, čevlje pa pospravim v predalček pod Nejčkovo sliko.

Toplo mi je pri srčku, ko končno prestopim prag njegovega sveta, mejo, kjer sva se že ničlikokrat ločila z željo po blagoslovljenem dnevu in križkom na čelu. Zatopljena v spomine se zadnji hip sklonim, kajti nad menoj zagledam napis, ki nazorno dokazuje, da je moj nadebudnež precej manjši od mene. No, pomanjšati se ne morem, se pa lahko usedem na tla, med krog že zbranih staršev, kjer je vidno polje precej bolj podobno Nejčkovemu. ☺ Srečanje začnemo z molitvijo in hvaležnostjo na ustnicah, da bomo danes mi lahko mali delavčki. Na kratko se drug drugemu predstavimo in poveemo, katerega otroka 'zastopamo'. Materinska Maja nam razloži značilnosti montessori okolja, v katerem se nahajamo: **svoboda, struktura in red** (materiali so po težavnosti razvrščeni od leve proti desni, od spodaj navzgor), realno in naravno (materiali so leseni, del našega vsakdana), **montessori material** (spodbuja k cilju, je enopojaven, del zaključenega cikla, pripravlja na življenje), **skupnost** (kjer se krepi čut za pozornost, spoštovanje in pomoč).

Nato nas Maja povabi k razmišljanju z vprašanjem: kaj od naštetega lahko vnesem/dopolnim doma? Prešine me ideja, da bi lahko na tla hodnika, kjer se Klara in Nejc tako rada vozita s svojima poganjачema, nalepila črto za stop, kakšen meter pred vrati. Tako se ne bi več dogajalo, da bi se zaradi svoje razigranosti, nepazljivosti ali pa prevelike hitrosti zaletela v vrata. Na vrsti smo mi!!! ☺ Maja nam le še pojasni razvrščenost materialov po področjih v sobi (jezik, zaznavanje in fina motorika, glasba, vsakdanje življenje, groba motorika), da se bomo lažje orientirali. Iz vsakdanjega življenja

nam prikaže učenje umivanja rok. Sedaj razumem, zakaj v domači kopalnici med umivalnikom in brisačo na tleh nimamo vse mokro, kot je to običajno, če so pri nas obiski! Naši otroci namreč na koncu umivanja držijo roke toliko časa skupaj, dokler z njih ne odteče zadnja kapljica vode.

Sledi delo na področju jezika. Maja me povabi k prvim minutkam poimenovanja petih živali v španščini. Ostali starši spremljajo, kako poteka učenje v treh stopnjah:

živali poimenuje Maja,
poiščem poimenovane živali,
živali poimenujem sama.

Zatem se razgubimo med policami in materiali. Raziskujemo, sprašujemo, se zanimamo, kaj v zadnjem obdobju pritegne naše malčke ... ko že zazvoni triangel in nas povabi k druženju. Čaka nas vaja v podaljševanju koncentracije – poslušamo prelivanje vode iz vrča v vrč, pa skupno petje in ples.

Naš večer se zaključi ob soku, ki si ga postrežemo prav tako, kot to počnejo naši biserčki. Seveda ga želimo spiti na mestih, kjer trenutno sedijo naši malčki, zato sledi še razbiranje imen na mizah. ☺

Poslovimo se bogatejši za nova spoznanja, predvsem pa v zahvaljevanju najprej Maji in Katarini, zatem pa seveda Vsemogočnemu, da smejo naši otroci odraščati v okolju prežetem s sprejetostjo, toplino in ljubeznijo. Bog povrni!!!

Simona Medvešček

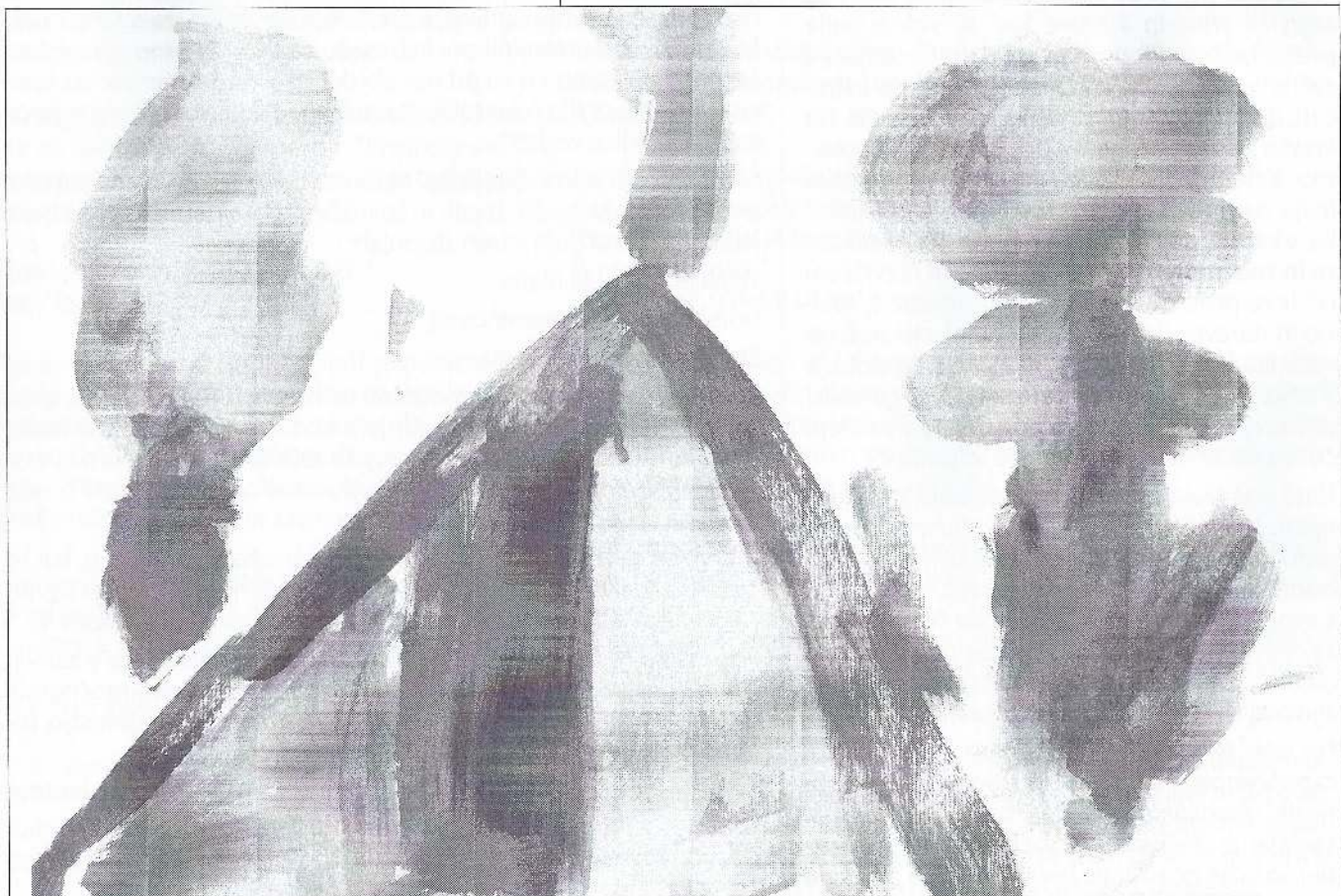
PRAZNOVANJE SKUPNE SV. MAŠE OB DNEVU STARŠEV

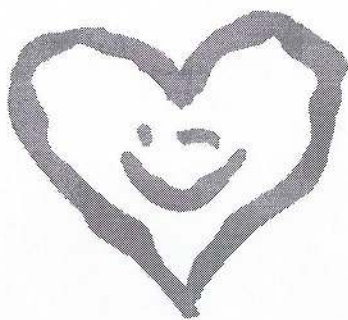
GOSPOD Z NAMI

Po skoraj enourni vožnji iz službe srečno prispem v Ljubljano. Iz vrveža in hrupa vstopim v tišino cerkve. Najprej se malo razgledam, potem pa sedem na prosto mesto v eni od klopi. Ko se nekoliko umirim, začutim svojo utrujenost po napornem delovnem tednu. Okoli mene se zbirajo družine z otroki iz vrtca. Malo tesno mi je pri srcu, ker zaradi bolezni moja otroka in mož niso z menoj. Pomislim, da bodo verjetno imeli spet priložnost tega doživetja

naslednje leto. Lepa glasba in petje otrok me prestavijo iz teh misli v dogajanje svete maše. Le-ta je skrbno pripravljena. Božja beseda me nagovori in vlije občutek, da je Gospod z nami – sedaj, ko smo k njemu pripeljali otroke, pa tudi takrat, ko ne mislimo nanj. Od kod pa bi dobila moči za premagovanje življenjskih bremen, veselje, upanje in ljubezen? Zahvalim se mu za pomoč in kot že večkrat za čudovita otroka, ki nama ju je zaupal. Prosim ga za zdravje v družini. Ob koncu sv. maše ugotovim, da je moja utrujenost popustila in da sem dobre volje, kar ne bi mogla trditi za trenutek, ko sem vstopila v cerkev. Zelo sem vesela darilc, ki sta jih izdelala moja mala mojstra. Res zelo pozorno. Z nasmehom na obrazu ter ogledalcem in srčki v rokah zapustim cerkev. Med vožnjo domov, kjer me že težko čakajo, se zahvalim Bogu za to, da lahko moja otroka hodita v Angelin vrtec. Nasmejana vstopim skozi vrata in doživim prav tako veselo dobrodošlico.

Mojca Šegula Žakelj

STARŠI SPRAŠUJEJO

VPLIV KATOLIŠKEGA OKOLJA NA OTROKA

Naš vrtec ni le montessori, temveč tudi katoliški vrtec in ker nekaj otrok nadaljuje šolanje v katoliški osnovni šoli, nekateri pa bodo kasneje nadaljevali dijaška leta na kateri od katoliških gimnazij, smo si starši ob razmišljanju o pripravi okolja, ki je rdeča nit te številke, zastavili vprašanje, kakšen je pomen katoliškega okolja in vzgoje pri odraščanju otrok.

Ob vsem dobrem slišimo tudi pomisleke, da so otroci v katoliškem vrtcu ali šoli "izolirani", v "inkubatorju", "zaviti v vato" in da ne bodo imeli stika z realnim življenjem. Kaj lahko prinaša katoliška vzgoja? Je to enostranska vzgoja? V čem so lahko pastir? Na kaj naj bomo starši pozorni?

Povprašali smo duhovnika p. Silva Šinkovca, jezuita, ki vrsto let sodeluje pri Društvu katoliških pedagogov, g. Janeza Vodičarja, salezijanskega duhovnika, prof. filozofije na katoliški gimnaziji Želumlje in predavatelja na Teološki fakulteti, ravnateljico vrtca s. Metko Capuder in vzgojiteljico Miro Gale, ki je bila pred tem več let učiteljica na osnovni šoli, ter nekaj staršev iz Angelinega vrtca, ki imajo že katerega od starejših otrok v OŠ Alojzija Šuštarja.

Prisluhnimo našim zanimivim sogovornikom, izzivi in spodbude pa naj razgibajo tudi naša razmišljanja.

Barbara Merše

OKOLJE OBLIKUJE OTROKA

Osebnost se oblikuje na podlagi genskih zapisov, okolja in lastne dejavnosti. Vse tri komponente so pomembne. Nikoli ne bomo izračunali odstotkov, ki si jih delijo med seboj.

Večja je dejavnost posameznika, bolj razvija svoje zmožnosti: motorične, psihične (čustvanje, mišljenje, domišljija) in duhovne. Zadnja leta smo veliko pozornosti posvečali vlogi družine, ker je družinska terapija opozorila na veliko vzročno-posledično odvisnost razvoja

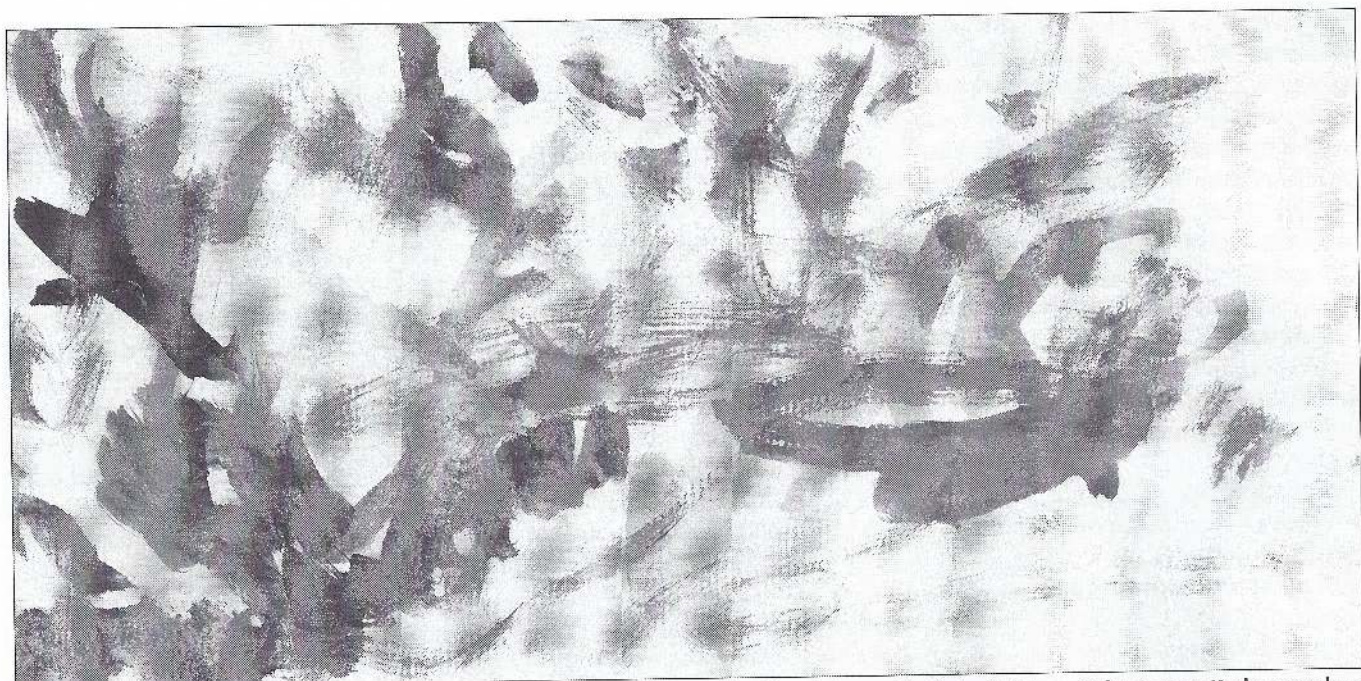
mladega človeka in primarnega okolja, iz katerega izhaja. Iz tega so se tudi razvile različne oblike šol za starše, ki so želele pritegniti večjo vključenost staršev pri razmišljanju o vzgoji. Starši in družina so zelo pomembni. Ob njih naj bi otrok doživel varnost, sprejemost, spoštovanje in ljubezen. Ob teh izkušnjah doživlja lastno vrednost. Iz tega občutka se rodijo mnoge druge izkušnje.

Poleg družine so pomembni tudi vrstniki. Ob vrstnikih otrok dobiva mnoge informacije na njemu dostopen način, ker izhajajo iz istih vprašanj, ki jih otrok nosi s seboj. Danes nekateri spet poudarjajo, da so vrstniki mnogo bolj pomembni, kot pa smo mislili. Družina ni tako vse-pomembna, kot smo razmišljali zadnja desetletja. Vrstniki narekujejo teme, tempo, vsebine ... pogovorov in razvoja. Na to mnogi starši nimajo veliko vpliva.

Okolje sestavljajo tudi sosede, sorodniki, ulica ali vas, mediji in drugi ljudje in dogodki. Vse to vpliva na otrokovo doživljanje sebe, na njegovo odzivanje na svet in njegovo motivacijo za to, da je vključen v ta svet, da ga raziskuje in ga želi spoznavati ter ga razvijati.

Naj se ustavimo še pri vlogi krščanskega okolja. Družina, župnija, vrtec, šola, skupine ... in druga okolja so zelo pomembna za oblikovanje osebnosti. To so okolja, v katerem otrok doživlja vero. Verska vzgoja se ne dogaja toliko na kognitivnem področju kot na doživljalnem. Boga doživljamo, njegovo navzočnost čutimo. Ni dolgo nazaj, ko je bila na obisku mlada mamica. Pred letom sem krstil njenega otroka. Takrat je spraševala, zakaj je pomembno, da je krščen otrok in zakaj je vzgoja pomembna že v ranem otroštvu. Ni mogoče bolje, da pustimo otroku, da vero sam izbere? Povedal sem ji, da je za otrokovo dušo pomembno, da ima možnost povezovati se z Bogom. To je možno, če se družijo z ljudmi, ki se povezujejo z Bogom. To so starši, ki molijo, prejemajo zakramente, ki živijo božjo dobroto in ljubezen, ki spoštujejo druge. Otroku doživlja božjo bližino le tam, kjer je Bog res navzoč. Če ima okolje, v katerem živi tako, potem tudi on srka milost, ki jo daje Bog. Ko sva se na zadnjem srečanju spet pogovarjala, mi je povedala, da je zelo vesela teh nasvetov. Sedaj z malim sinkom hodi k maši, včasih se ustavi v kaki cerkvi ali kapeli. Opazila je, da se otrok, ko ona prestopi prag cerkve, umiri in se spremeni. Kot da doživlja nekaj novega, skrivnostnega. Kot da tudi on čuti prisotnost Skrivnostnega. Brez besed, brez vedenja. Otroku čuti božjo navzočnost.

Če so krščanske ustanove take, da omogočajo doživljanje Boga, so seveda zelo dragocene pri verski vzgoji otrok. Zato je prav, da se maksimalno potrudimo, da otrokom omogočamo tako vzgojno okolje. Ni pa dovolj samo fizični prostor. Krščanske ustanove

morajo ves čas skrbeti za duha, za odnose, za kakovost dela, predvsem pa za Božjo navzočnost, za duha ustanove. Bog ne more delovati, če ni prostora v naših srcih za njegovo milost.

Katoliške vzgojne ustanove poleg verske vzgoje dajejo tudi druge možnosti: razvijanje socialnega, etičnega in estetskega čuta. Programe naših ustanov lahko presojamo tudi s teh vidikov in pomagamo vsem zaposlenim, da bi razvijali ustanovo v smeri večje kakovosti. Starši so pri tem v veliko pomoč.

p. Silvo Šinkovec

POGLED NA KATOLIŠKO VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Enostranskost je treba najprej opredeliti. Že Platon in za njim Aristotel sta polagala upe v vzgojo. Po njunem bi prav preko dobre in zahtevne vzgoje izboljšali svet. Tega načela še ni nadomestil noben drug pristop. Vsak režim si

najprej podredi vojsko, policijo in šolstvo. Tako iz teorije kot prakse lahko sklepamo, da se zmore vzgojiti v določeni smeri. Drugače ne bi toliko vlagali vanj. Kljub takim temeljitim in pogosto 'znanstvenim' pristopom v vzgoji in izobraževanju se je izkazalo, da niso najbolj učinkoviti. Prav iz takih ustanov zrastejo tisti, ki rušijo določen režim, sistem, vrednote. Tako bi težko trdili, da imata vzgoja in izobraževanje popolno moč nad otrokom.

Je pa končno nuja, da vzgajamo. Vsaka vzgoja pa je enostranska. Če otroka učimo en jezik, smo ga že omejili, ne učimo ga drugega. Če bi mu pustili svobodo, mu ne bi zmanjšali omejitev, ampak ga prikrajšali (po neslavnih poizkusih Friderika Barbarose celo onemogočili življenje). Vsaka vzgoja in izobraževanje sta že načelno enostranska. To je dejstvo, ki se ga ne smemo bati. Prav pa je, da se vprašamo, ali je za otroka dobro, da gre po tej poti, s temi vrednotami skozi življenje. Pri jeziku, ki ga naučimo, se o tem ne sprašujemo. Otrok se uči to, kar mi govorimo. Zdi se nam samo po sebi umevno, da ga ne omejujemo, ampak mu omogočamo komunikacijo z bližnjimi. Pri vrednotah je to drugače, še posebej danes, ko ni več tako samoumevno, da so določene nujne. Pri vašem vprašanju o katoliškem vrtcu gre prav v to smer. Danes živeti po katoliških vrednotah ni ravno prednost, če pogledamo z očmi povprečnega Slovenca. Je torej odgovorno nuditi otroku tako izhodišče?

Strokovno in življenjsko gledano samo pod enim pogojem: ko to sami starši sprejmejo kot najboljšo pot v življenju. Pri tem ne gre

le za neko filozofsko ali nazorsko sprejetje, ampak vsakdanje življenje. Raziskave Golemana in mnogih drugih vedno bolj kažejo na nemožnost pretvarjanja. Še posebej otroci hitro preberejo svoje starše. Takrat se tudi začne dvojnost v njih samih. Katolištvo bodo sprejeli kot breme in ne kot možnost življenja.

Pri enostranski vzgoji bi tudi morali paziti, da nismo zaprti za svet okrog nas. Otroci niso slepi, ne moremo jih in jih ne smemo zapreti v geto, ampak osmisliti dogajanje okrog njih. Pri tem, še posebej kot kristjani, ne smemo vsega, kar ni v skladu z našim prepričanjem, obsojati, ampak jim pomagati, da se vživijo v druge, jih razumejo in uvidijo prednost krščanske poti.

Inkubator je dobra stvar, kadar služi ohranjanju življenja. Kadar to ovira, je problematičen. Prav tako je pri vzgoji. Otroke pošiljamo v šolo, ker se tam zaradi nekakšnega inkubatorja lažje in hitreje učijo. Vendar tam to počnejo zato, da se pozneje uspešneje vrnejo v življenje. V katoliški vzgoji bi to pomenilo, da si ne zatiskamo oči pred svetom, v katerem živijo. Prav je, da imajo prijetno in prijateljsko ozračje v šoli, vendar to ne bi smelo voditi k samozadostnosti in zaverovanosti vase. V šoli niso zato, da bi iz nje potem ne mogli ali bi vse življenje živeli le od spominov. Da se to ne zgodi, je potrebna zadostna odprtost do sveta, kjer živijo. Spet ne v smislu, da so nekritični, ampak iščejo možnosti za 'odrešeno' življenje. Kakor družina ni dobra tista, ki otrokom ne omogoči, da iz nje odidejo, ampak ta, ki jim ponudi dovolj moči, da gredo 'na svoje', ob tem pa odnesejo ustrezne načine in vrednote, da zmorejo to samostojnost.

V katoliški vzgojni ustanovi bi moralo biti otroku prikrajšano nekritično soočenje s 'ponudbo' potrošniškega sveta. Hkrati bi mu bilo dano dovolj moči in privzgojene vrline, ki bi mu olajšale spoprijemanje z vsakdanjimi težavami. Danes sodobne raziskave v vzgoji in izobraževanju vedno bolj kažejo, da je premalo otroka poučiti, mu razložiti, se pravi delovati zgolj na miselnost, ampak je treba tudi zahtevati ustrezno ravnanje. Še posebej, ker so da-

nes brez vztrajnosti, prave zbranosti, potrpežljivosti. Kaj pomaga, če kdo razume, kako je to potrebno, nima pa moči, da bi pri tem vztrajal. V svetu, kjer živimo, ni neke gotovosti, vse je bolj ali manj relativno. V katoliški šoli bo otrok dobil možnost, da postavi neko trdno lestvico vrednot, gotovost in jasnost pogleda na svet.

Kar je nevarnost, je nesamostojnost. Otrok, ki je izpostavljen vsakodnevnim izzivom sveta, je nujno bolj gibljiv, se mora, če hoče preživeti, postaviti na svoje noge. Tega v katoliški šoli, vrtcu ni toliko. Zato bi lahko vodilo v neko pasivnost, nesamostojnost in neodločenost. Drugo je, da izgubijo širino. Jasne vrednote so nujne, če je le v njem prostor za razumevanje drugih in drugačnih. Če tega ni, vodi v fundamentalizem, ki jemlje osebno odgovornost. Zato bi katoliška vzgoja morala več vlagati v pozitivne pobude posameznih otrok, bi morala vzgajati k razumevanju in iskanju pozitivnega sobivanja v luči Kristusa s svetom, kjer živijo. Evangelizacija nas ne zavezuje, da oznanjamo pogubljenje, ampak prinašamo odrešenje. Če to živimo v sami ustanovi, bo taka katoliškost odpravila tudi same po sebi razumljive omejitve v lastni vzgoji.

Starši bodite pozorni prav na to širino. Ne prehitro, ampak skladno z otrokovo rastjo mu pomagajte, da zmore svoje krščanstvo vključiti v življenje. Realnost življenja je samo ena. Za tistega, ki živi v sanjah, je ta tam, za nekoga, ki ne pozna drugega kot knjige, so spet te. Kaj je boljša realnost, se morate odločiti sami starši. Ne za otroka, ampak zase. Šele iskreno življenje v družini lahko vzgaja. Če 'katolištvo' ni vaša realnost, potem je bolje, da otroka s tem ne posiljujete zaradi kakšne druge prednosti. Tam bo težko vzpostavil svojo realnost. V razdvojenosti se bo otrok učil krmariti tako, da se mu ne bo treba odločiti. Zato je iskrenost in lastno prizadevanje za

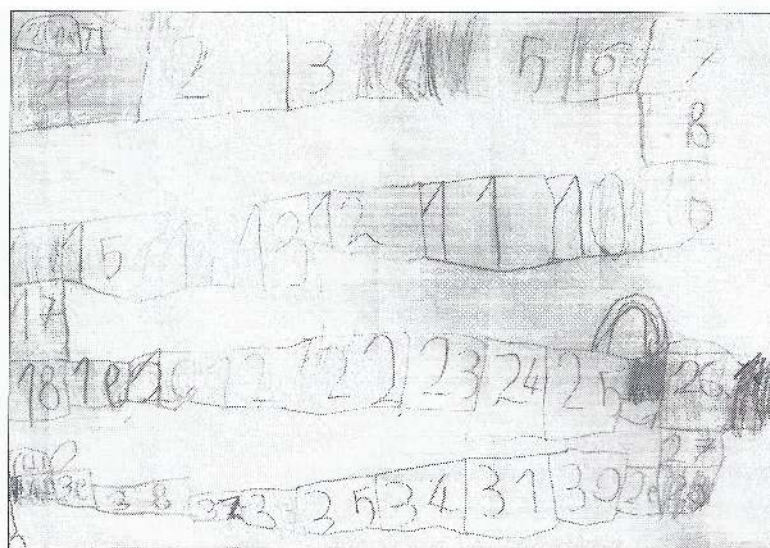
vrednote največ, kar lahko starši dajo otroku. K sreči ali nesreči vzgoja ni vsemogoča. Ob tem ne smemo pozabiti, da je vera dar in najbolj božja podoba v človeku je njegova svoboda.

Janez Vodičar

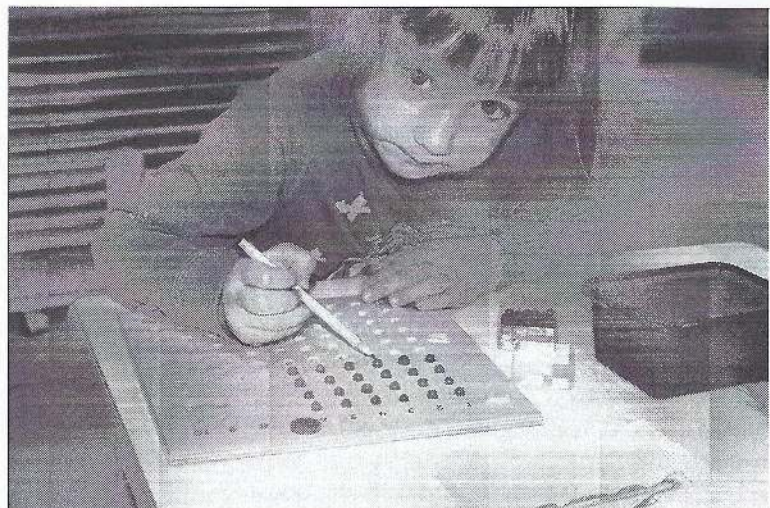
LJUBEZEN – NAJBOLJŠE OKOLJE

Kot prvi odmev na vprašanje je v meni zazvela beseda globalizacija. Pomen te besede razumem v pojavu, ko imajo določena dogajanja v družbi širok vpliv – zaradi mnogih komunikacijskih vezi – ne samo na svetovni ravni tako na splošno, ampak je velika odmevnost "makro" socialnega dogajanja tudi v "mikro" socialnih strukturah, kot so družina, samostanske družine, verske ustanove in še kje. Ustanove sestavljamo ljudje, zato so nujno odsev določenega časa in družbe. Zato nobena od ustanov, tudi katoliških ne, ni iz tega izzveta. Ključno se mi zdi vprašanje, kakšna stališča zavzemamo kot posamezniki ali kot ustanove do raznih vplivov družbe v razmišljanju, govorjenju in delovanju. Vsi smo na nek način prisiljeni ves čas zavzemati neka stališča, nekateri to delajo po instinktu na osnovi predhodnih izkušenj, vrednot, nekateri se tega lotevajo ozavešeni in sistematično. Kakor koli že, današnjo družbo in vrednote doživljam kot hitro spreminjajoče, zato se mi zdi še toliko bolj pomembno, da gradimo svoja prepričanja in stališča na trdnih temeljih. Na misel mi prihaja prisposoba o hiši sezidani na skali, ki je ne podre ne vetrič ne nevihta, saj ima res dobre temelje.

Inkubator je prostor, kjer se nudi vsa potrebna pomoč za dober nadaljnji razvoj nekemu otroku, ki ima določene primanjkljaje. Tudi pripravljeno okolje razumem v tem smislu. Je v pomoč življenju. Nekateri res kvarni vplivi naše družbe puščajo globoke rane v nas, tudi v otrocih in mladih (na primer relativnost zvestobe med zakoncema, pomanjkljivo ali celo napačno razumevanje vrednot, kot so spoštovanje,

svoboda, odgovornost ...). Namen pripravljenega okolja (družina, katoliške ustanove), ki ga nekateri imenujejo vata ali inkubator, je v pomoč najprej ravno pri duševnih odklonih, kot jih imenuje Maria Montessori, da bi se vzpostavilo stanje normalizacije, t. i. prave narave osebe sposobne v polnosti živeti iz življenjskih energij. V takem okolju se tako lahko oblikuje zdrav človek, sposoben živeti polno življenje, v sožitju z drugimi, v soodgovornosti za graditev dobrih medsebojnih odnosov in še kaj, kar prispeva k "počlovečenju" naše družbe. Zdrav človek ima več možnosti, da se uspešno obrani vseh napadov okužb in bolezni. To lahko prenesemo tudi na področje vzgoje. Oseba, ki ima torej možnost živeti v nekem

urejenem okolju, kjer ima priložnost rasti v zaupanju vase in v druge, izgrajevati dobro samopodobo, reševati različne probleme na spoštljiv in ustvarjalen način, je sposobna boljšega kasnejšega soočanja z raznimi negativnimi vplivi, ki ne podpirajo življenja. Zato smo vsi, ki delamo v vzgojnih institucijah ali vzgojnih skupnostih, povabljeni, da tesno sodelujemo z družinami in skupaj oblikujemo najboljši prostor v dobro otrok in mladih. Ni pa nikoli stoddotnega zagotovila, da se bodo otroci in mladi dobro varovali pred nadaljnjimi slabimi vplivi družbe, zla. Morda bodo naleteli na okolje, kjer bodo izpadli čudno ali zastarelo ali nenaravno, ker bo pač v tistem okolju veljalo za normalno nekaj, kar v osnovi vodi v degradacijo odnosov in življenja. Zato se mi zdi važno, da vedno podpiramo in potrjujemo otroke ali mladega človeka v iskrenem prizadevanju za "večne" vrednote ali jih kdaj tudi obvarujemo

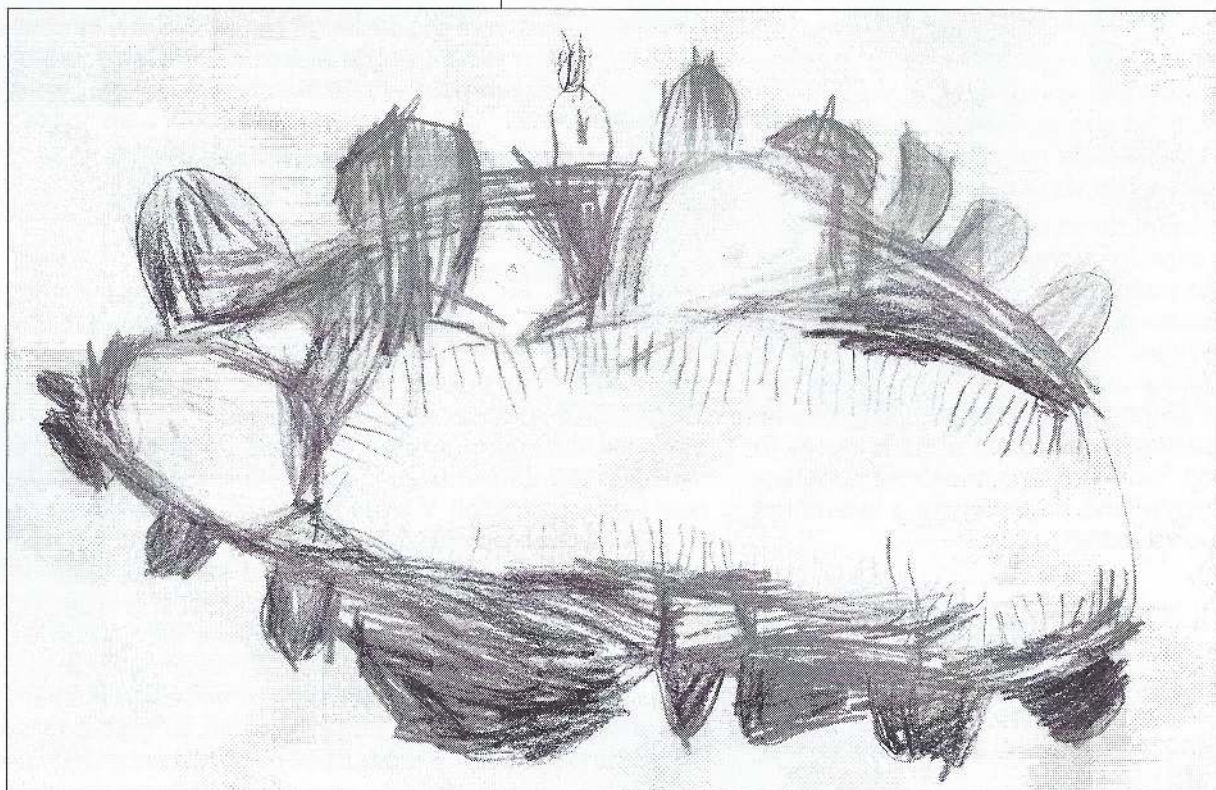
pred prevelikimi pritiski slabega, ko ne bi bili sposobni upirati se mu.

Na kaj naj bodo starši pozorni? Pomembno se mi zdi, da sta z zakoncem dosledna in edina v državi, za katere sta prepričana, da bodo v pomoč življenju. Naš Gospod Jezus nam je osvetlil mnoge vrednote še z "nebeškega" zornega kota, saj vemo, da naša človeška pamet kdaj ne seže daleč. Privzemati torej Njegove držbe in način razmišljanja. On je zdržal vse napade zla, ker je izšel iz ljubezni, zvesto ohranjal stik z Očetom, virom ljubezni, v popolnem zaupanju. Zato je ljubezen, kot jo razume apostol Pavel, najboljše okolje, ki daje zdravje in celo poraja novo življenje.

s. Metka Capuder

KRŠČANSKI TEMELJI

Že v vprašanju nakazujete, kako skrbni ste in kako želite svojemu otroku vse dobro. Prav zato ste zaupali vzgojo in izobraževanje katoliški šoli, prav zato se tudi doma trudite, da bi otroku nudili pravo okolje za njegov razvoj. V življenju pa se bo otrok srečal in soočal, kot vsi dobro veste, z ljudmi, ki imajo drugačno razmišljanje, z lju-

dmi, ki so druge vere. Otroci katoliških šol in vrtcev imajo dobre temelje, da bodo v odnosu in z načinom življenja »sol zemlje«.

Mislim, da so ljudje zmotno prepričani: ko slišijo katoliška šola, mislijo, da tam otroci le molijo. Ljudje zaupajo katoliškim šolam svoje otroke, ker je tam red in disciplina, ker so pogledi na človeka, na delo in okolje pristni, kjer je jasno, kaj je prav in kaj ni prav. Če dobro premislimo, lahko mirno rečemo, da so katoliške vrednote splošno vzgojne vrednote vsake šole. Lahko rečem, da poznam kar nekaj ljudi, ki so končali škofijsko gimnazijo ali katero koli drugo katoliško šolo. Vsi s ponosom povedo, na katero šolo so hodili. Pred dnevi mi je prijateljica pripovedovala celo, kako so jo strašili, ko je še hodila na škofijsko, kot češ, boš že videla, ko prideš iz te šole, kakšno je pravo življenje, tu si zavita v vato, ko pa prideš ven, boš videla, kaj te čaka. Prav ona mi je zatrdila, da se ni nič spremenilo in da čuti, da ima močne temelje in da je zato hvaležna, da je hodila na škofijsko.

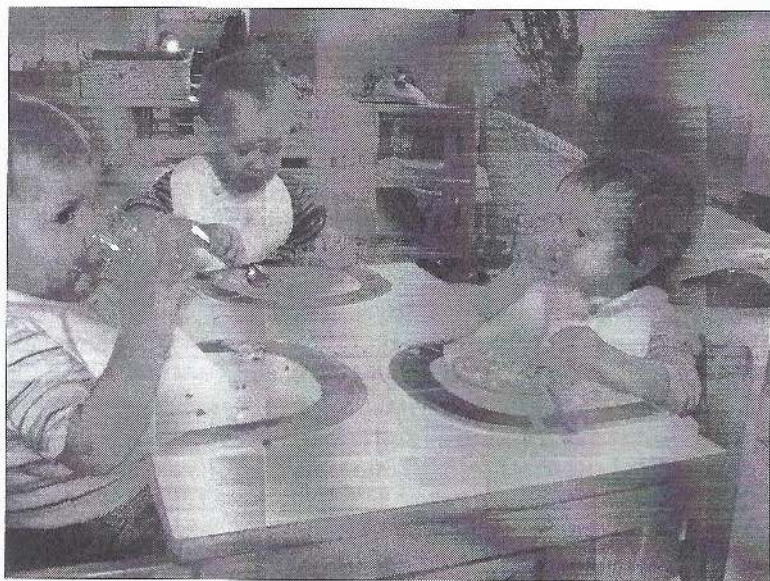
Seveda pa se lahko zgodi, da se otrok posebno v času pubertete oddalji od nas. Vse je seveda odvisno od otroka, okolice, družbe. Vendar sem prepričana, da mu bodo prav krščanski temelji pomagali, da se bo nekega dne vrnil.

Zato menim, da je odraščanje v katoliškem okolju največja sreča, največje bogastvo, ki ga lahko nudite svojim otrokom. Nikakor pa ne moremo otroka obvarovati pred svetom in drugačnostjo, sam mora iti skozi življenje, z vašim zaupanjem in dobro vzgojo bo kot pokončen kristjan lahko dober zgled svoji okolici. Da pa se kristjani soočamo tudi s krivicami in ponižanji, kadar branimo pravice, ki so potepane in izkrivljene, pa so dejstva, s katerimi se soočamo vsi rodovi.

Mira Gale

DOPOLNJUJOČA VZGOJA

Tudi meni kot staršu se zdi priprava okolja za rast in vzgojo mojih otrok zelo pomembna. Posledično temu mojemu prepričanju sledi ak-

tivno vključevanje in razmišljanje o vplivu okolja, družbe, medijev na moje otroke. Glede na to da v današnjem času otroci preživijo precej časa v vrtcu in šoli, se mi zdi bistveno, da se tu odvija tudi vzgoja (ne samo varstvo in izobrazba) in še posebej pomembno, da se način in usmeritev vzgoje sklada in dopolnjuje z domačo. Vrednote, kot so:

- skrb za uboge (vrtec – Izakov sklad/OŠ sklad Alojzija Šuštarja),
- poudarek za skrb božjega stvarstva – okolja, v katerem živimo,
- resnicoljubnost (ne laži),
- delavnost (naši otroci pridno delajo),
- poštenje,

v Angelinem vrtcu in OŠ Alojzija Šuštarja resnično živijo. Otroci so tu obvarovani marsikatero negativne izkušnje, za katero so še premajhni. Starši smo precej povezani, tudi v OŠ smo aktivno vabljeni k pripravi materialov, predlogom, vzgoji, dobrotelčnosti ... Tako se nadaljuje vključenost in povezanost, ki smo je deležni v Angelinem vrtcu, tudi v šoli. V obeh ustanovah se otroku ni potrebno ukvarjati z dvoličnostjo (zakaj doma Bog je, v vrtcu in šoli pa ne obstaja – jutranja molitev, zahvala pred obrokom, svete podobe, maša), ampak lahko tako vso svojo pozornost in energijo usmeri v delo, učenje, igro. S strani drugih se pogosto sliši vprašanje o enostranskosti in zavijanju otrok v vato. Verjetno je ta način vzgoje in okolja res »enostranski«, ker poudarja »eno stran«, obenem pa je tudi enostranska vzgoja, ki Boga izključuje, ali vzgoja, ki poudarja kot edino merodajno samo zdrav način življenja, skrb za telo ...

Starši otroku/-om nudimo tisto, kar se nam zdi za njihov razvoj najpomembnejše in najboljše, ta dognanja pa temeljijo na naših življenjskih izkušnjah in življenjski »filozofiji«. Ali z vključitvijo v ti dve ustanovi moje otroke zavijam v vato – odvisno kako si to razlagamo; ali otroka »zavijem v vato«, če mu preprečim gledanje agresivnih risank, če me zanima, kdo so njegovi prijatelji (oz. to, kako le-ti vplivajo nanj in iz kakšnega okolja izhajajo), ga obvarujem pred grdo in agresivno govorico in obnašanjem? Tu se mi poraja prispodoba z gojenjem rastlin: nežno rastlino zaščitimo pred mrazom, neugodnimi vremenskimi vplivi, dokler se le-ta ne okrepi dovolj, da bo preživel in uspevala navkljub slabšim pogojem, ki se jim (sedaj okrepljena) lažje zoperstavi. Moji otroci se mi zaradi katoliškega vrtca in šole ne zdijo v ničemer prikrajšani, kvečjemu obratno. Obkroženi so z ljubeznijo, živijo v okolju, kjer poštenost in pomoč malim (malčkom) veliko pomeni in to je tisto, kar želim, da jim bo, poleg odnosa z Bogom, dano v katoliških varstvenih in vzgojnih ustanovah. Ko bodo odrasli in utrjeni, si bodo iskali prostor ne s komolci in pestmi, ampak s srčnostjo in ljubeznijo. Tako bodo v svetu s svojimi dejanji lahko pričevali in kazali na Njegovo Ljubezen.

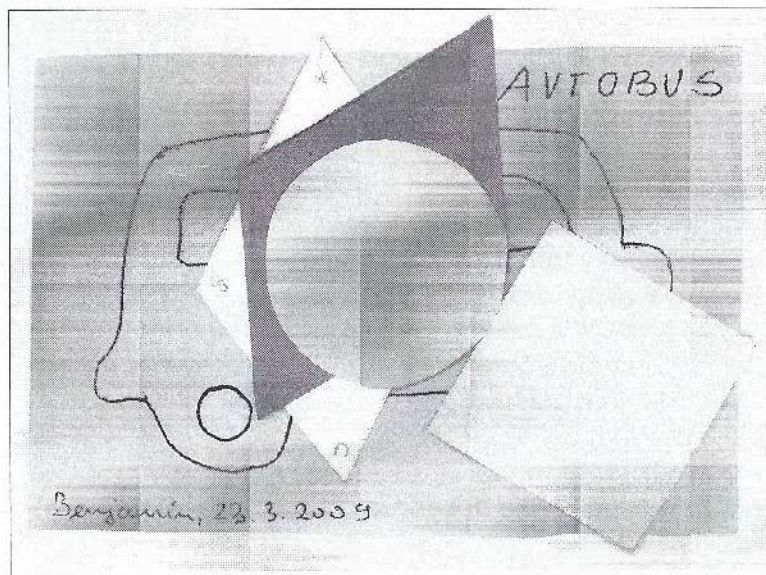
Aleksandra Korbar, mamica Tinkare (6) 1. A OŠ Alojzija Šuštarja, Jurija (4) zelena soba in Jakoba (2) rdeča soba

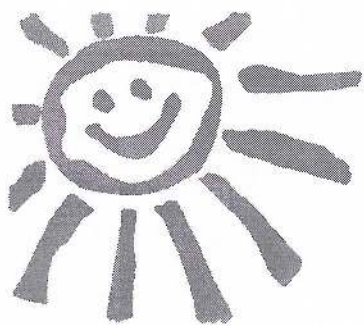
POZORNO ODLOČANJE

Tako kot večina staršev sva tudi midva pred dvema letoma tehtala in se odločala, kam vpisati našo Saro. Vsi skupaj smo se veselili in čakali na prve šolske dni. Hkrati z dogajanjem v naši družini se je začela pobuda za novo katoliško osnovno šolo. Čeprav nisva bila aktivno vpeta v ustanavljanje, sva dogajanje pozorno spremljala in upala, da se bo vanjo lahko vpi-

sala tudi naša Sara. Ker je Sara prvi otrok v naši družini, ki je stopil v šolo, smo se želeli na to dobro pripraviti. Pravilno se nama je zdelo, da smo skupaj obiskali okoliške osnovne šole. Povprašali o odnosih in vzdušju na teh šolah mame in očete otrok, ki sva jih poznala. Slišala sva veliko zgodb. S strahom so naju navdajala predvsem mnenja staršev o nasilju v šolah, neboljenosti učiteljev ... Seveda so nam na informativnih dnevih predstavili, kaj vse ponujajo našim otrokom – veliko je bilo tega, zelo zanimive stvari. In na koncu sva vse to zbrala. Skupaj smo se pogovarjali in ugotovila sva, da si želiva od šole in družbe predvsem pomoč pri tem, da najini otroci postanejo odgovorni državljani in dobri kristjani. Sedaj, po letu dni, ko Sara obiskuje OŠ Alojzija Šuštarja, skozi njene besede in dejanja ugotavljava, da sva sprejela pravilno odločitev. Tudi Marko že stopa na njeno pot in skupaj se veselimo, da bo letošnje šolsko leto tudi on Šuštarček.

Ida Praček

ZAHVALE ČESTITKE

ČESTITKE družinam ob rojstvu otrok

družini Vurušič ob rojstvu tretjerojenca Davida
družini Hardi ob rojstvu drugorojenca Gala
družini Kranjc ob rojstvu drugorojenke Tinkare
družini Sušnik ob rojstvu četrtorojenca Anžeta

Dobri Bog, hvala za življenje.

Hvala za vse darove,

ki jih odkrivam na svetu in tudi
v sebi.

Hvala za vse ljudi,

ki me imajo radi.

Jezus, Dobri pastir!

da bom delal lepe stvari in rad
pomagal.

Izročam ti **svoje noge,**

da bom tam, kjer je potrebno.

Izročam ti **svoje oči,**

da bom v vseh stvareh iskal Tebe.

Izročam ti **svoja ušesa,**

da bom poslušal vse dobro in

Tvojo besedo.

Izročam ti **svoja usta,**

da bodo moje besede izvirale iz
čistega srca.

Izročam ti **svoje srce,**

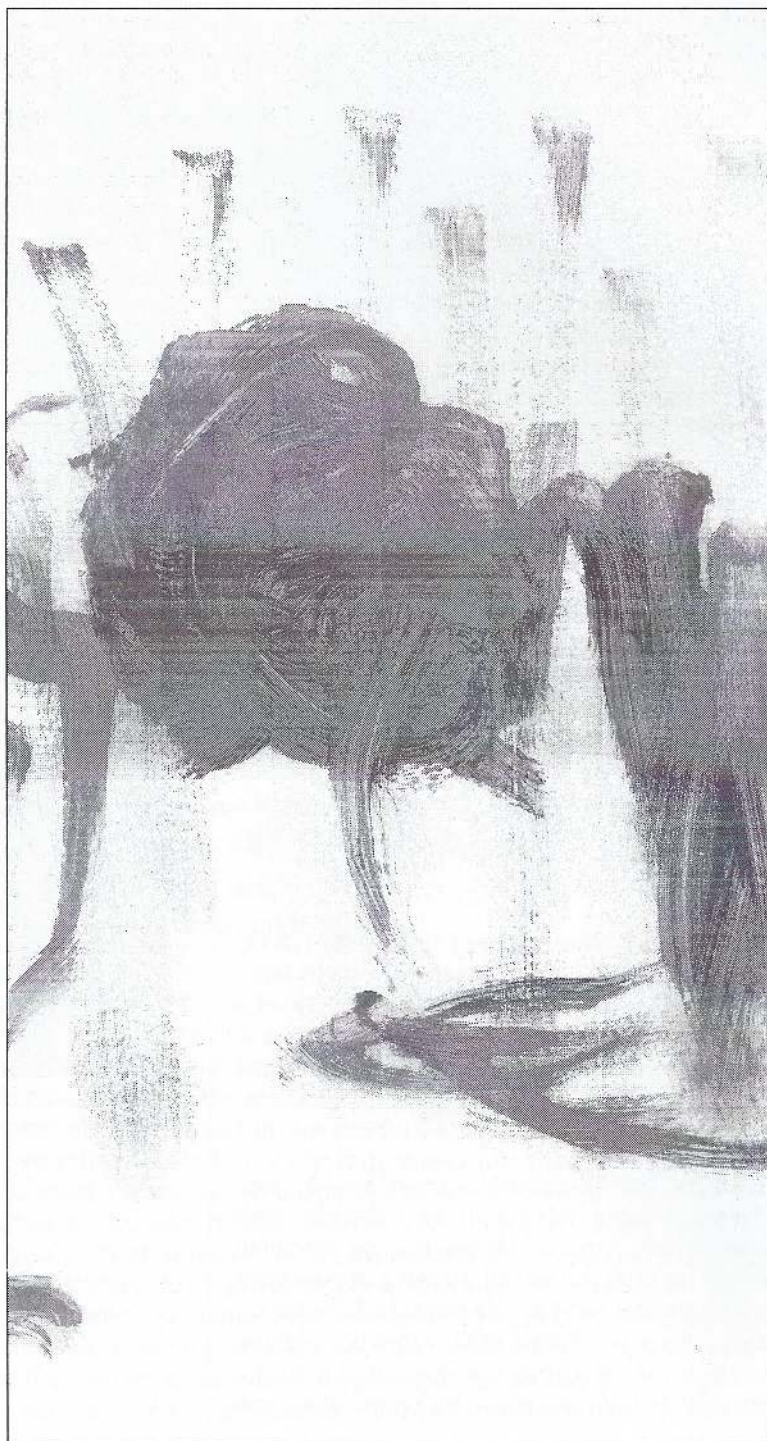
da bom ljubil, kot ljubiš ti.

Jezus, Dobri pastir!

Vodi, varuj in blagoslovi me.

Sveta Marija, prosi za nas.

Sveta Angela, prosi za nas.

ZAHVALE

Zahvala vsem, ki s svojo iznajdljivostjo in velikodušnostjo podpirate naše skupno vzgojno delo.

»KDOR RAD IN HITRO DA, DVAKRAT DA«

Kadar darujete v dobrodelni sklad Izak, ki je ustanovljen v okviru Uršulinskega zavoda, bo vaš dar namenjen družinam, ki težko poravnajo stroške vrtca, glede na možnosti, ki jih imamo.

SKLAD IZAK – za družine

TRR: 24200-9004341052

Vedno nam pridejo prav:

papirnati robčki,

razglednice iz različnih delov sveta,

majhni predmeti, ki na zelo realen način predstavljajo nek predmet, osebo ali žival,

lesene košarice ali pladnji,

lepe steklenice, primerne za vaze,

stvari, za katere menite, da bodo otrokom v spodbudo pri razvoju in v veselje.

VABILO NA PIKNIK

V petek, 19. junija, organiziramo piknik, ki je namenjen skupnemu druženju družin iz našega celotnega vrtca, igram, plesu in veselju otrok na igrišču vrtca. Za jedačo in pijačo bodo poskrbeli vzgojiteljice, otroci in starši. Skupaj bomo preživeli čas med 16. in 19. uro.

Otroci bodo sodelovali pri pripravi vstopnic, hrane in vabil.

Verjamemo, da se bomo tudi letos imeli čudovito, zato upamo, da se vidimo v čim večjem številu.

Salve d.o.o. Ljubljana

Rakovniška 6

1000 Ljubljana

T: 01/427-73-10; F: 01/427-30-40

E: info@salve.si; I: www.salve.si

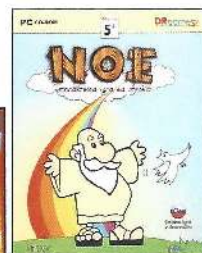
NOE, računalniška interaktivna igra

Noe je interaktivna didaktična računalniška igra za otroke starejše od pet let, ob pomoči starejših pa tudi za mlajše. Vsebuje šest različnih iger: iskanje delov ladje, sestavljanje ladje, iskanje parov živali, za krmilom, iskanje kopnega in barvanje mavrice. Preko igre otroci spoznavajo pogumnega Noeta in vesoljni potop.

PAVLOVA APOSTOLOVŠČINA

To je igra s kocko in karticami doživetij, podobno kot monopoli. Igra je sestavljena iz zemljevida, na katerem

so vrisane Pavlove poti iz Tarza v Rim. Igralec hodi po tej poti in spoznava situacije in postaje, ki so bile pomembne v Pavlovem življenju. Pri igri ne gre za to, kdo bo prvi in najhitreje do cilja, temveč je pomembnejše, da igralci spoznajo posamezna obdobja Pavlovega življenja, njegove vzpone in padce.

HISA OTROK, HISA OTROK, HISA OTROK, HISA OTROK, HISA OTROK

Premisliti morate, kako jih morate ceniti. Čim bolj jih boste namreč cenile, tem bolj jih boste ljubile, tem bolj boste zanje skrbele in nad njimi bedele. In nemogoče vam bo, da ne bi noč in dan mislile nanje in jih ne imele vtisnjenih v svoje srce, vse in vsakega posebej, saj tako dela in ravna prava ljubezen.

Sveta Angela, iz Spisov

Častitljivi obisk 101-letne s. Ancile.